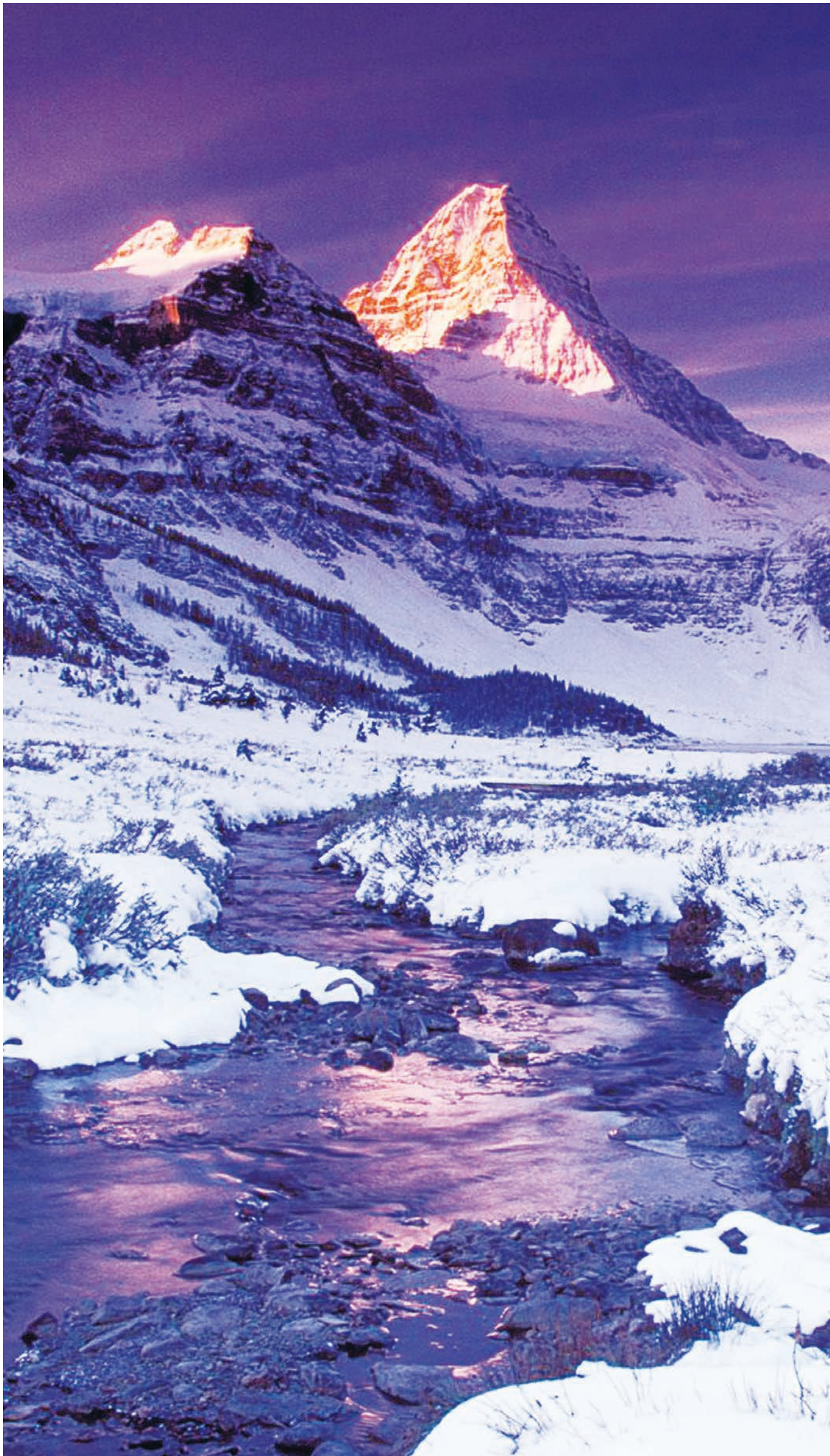

Вічний Скарб

[www: lifesource.com.ua](http://www.lifesource.com.ua)

Переможемо примару страху

Повертаючись із Мадрида до Ріо-де-Жанейро, я спав глибоким сном після насиченого дня, але раптом прокинувся. Розплющивши очі, я відчув, що літак став різко втрачати висоту, вигуки розпачу зривалися з вуст пасажирів.

2

Страх Господній

3

Що Ісус говорив про останні дні?

4

Велике надбання – бути задоволеним!

5

Домініка Огієнко – благочестива дружина і мати

Поціновувачі великих здобутків Івана Огієнка в духовному та культурному піднесенні українського народу мають віддати належне і його дружині.

6

Сторінка Hope Channel

7

Бог, Який віддав найдорощче!

8

І будете шукати Мене, і знайдете

9

Як навчитися молитися за своїх дітей

Це найбільша справа на Землі, одна з найважливіх і найвідповідальніших. Вона здатна приносити величезну радість і заподіювати сильний біль. Ніщо інше так не збагачує душу, і ніщо інше не може бути джерелом такого гіркого розчарування.

10

Справжнє знання

11

Ну ... майже

12

Дари свою любовь другим

Дари свою любовь другим.
Не по делам, не по заслугам.
Не для того, чтоб стать им другом,
Не тем лишь, кто тобой любим.
А тем, кто оказался рядом,
С кем свел тебя Господь в пути —
Пусть даже краткий миг идти —
Дари любовь, не жди награды.
И приумножится любовь,
И перелется через край,
Ты только, не скупясь, отдай,
Она вернется к тебе вновь
В тот миг, когда средь суеты
Усталость ляжет, как недуг,
Любовь подарят тебе вдруг,
Так, как теперь даруешь ты.

■ А. Н.

Що може розповісти страх?

«Думку, оперту на Тебе, збережеш Ти у повнім спокої, бо на Тебе надію вона покладає»

(Ісаї 26:3).

Була тиха погода. Я, у той час ще маленький хлопчик, пішов спати до своєї каюти. Це був перший день нашого плавання. Наш буксир транспортував у село ескімосів у далекій Алясці баржу, завантажену будівельними матеріалами для нової місіонерської станції. Я заліз під теплу ковдру. Досі пам'ятаю, як легке погойдування буксира приспало мене. Через кілька годин ми минули приплив і вийшли на простори Берингового моря. Піднявся шторм ... Між нами і сибірськими берегами на заході не було нічого, крім води і вітру. Швидко піднялися великі хвилі. Їхні гучні удари в корпус буксира поруч з моєю головою дуже швидко розбудили мене. У каюті було темно, і мене охопив жах. Я був зовсім самотній. Буксир жажливо кидало то вгору, то вниз. Іноді здавалося, що удар великої хвилі був схожий на удар кувалди. Корабель трясло від кіля до корми так, що каркасні бруси, ніби протестуючи, стогнали і скрипіли. Я чув, як над моєю головою по палубі прокочувалися великі хвилі.

Мій страх посилювався, коли солоня вода через люк почала крапати на моє ліжко. Недовго думаючи, я залишив своє затишне місце. Через тісний коридор по східцях піднявся на палубу, забувши в паніці одягнути свої штани. Я був переконаний, що ми тонемо, і з трепетом вхопився за ноги батька, який стояв біля штурвала.

Поглянувши на нього, я здивувався. Батько усміхався! Не повертаючи голови до мене, він промовив: «Мені завжди подобається, коли на морі такий сильний вітер!» Я почав розуміти, що він справді відчуває насолоду, керуючи кораблем у таку штормову погоду. Його впевненість розвіяла і мій переляк. Я теж почав відчувати радість від стихії. Ніколи не забуду, як зник мій страх, коли я прийшов до батька...

Хтось сказав: «Величина вашого страху показує, наскільки далеко ви перебуваєте від Бога».

Найбільші, безмірні, надприродні благословення будуть виливатися на кожного християнина, якщо він у своєму житті на перше місце поставить близькість Божу та єдність з Ним. Одним із найкращих благословень є постійна присутність Божого світла. Єднання з Богом приносить у наше життя впевненість і безпеку.

Алехандро Буйон

Переможемо примару страху

Повертаючись із Мадрида до Ріо-де-Жанейро, я спав глибоким сном після насиченого дня, але раптом прокинувся. Розплющивши очі, я відчув, що літак став різко втрачати висоту, вигуки розпачу зривалися з вуст пасажирів. Виявилось, що причиною паніки було явище турбулентності, це не загрожувало нашому життю, але сам випадок змусив задуматися: коли трапляється щось трагічне, люди гинуть переважно від страху.

Куди б вони могли втекти, перебуваючи на величезній висоті над Атлантичним океаном? Але вони все одно намагалися залишити літак. Страх паралізує, позбавляє здорового глузду й убиває багатьох. Страх змушує людей чинити нелогічно. Страх супроводжує нас у повсякденному житті. Він з'являється під різними масками. Хтось боїться втратити дружину, померти, збідніти... Хтось боїться самотності, темряви, минулого, майбутнього, життя, реальності та ін.

Якось до мене прийшла зневірена жінка. Вона хотіла, щоб я помолився за неї, бо, як вона вважала, її прокляли. Іншим разом до мене звернувся маленький хлопчик років п'яти:

— Пасторе, помоліться, щоб я не ріс.

— Ти не хочеш рости? — запитав я його.

— Ні, не хочу, — відповів він. — Боюся, що доведеться страждати так, як мої батьки.

Коли виник страх

Страх, боязнь, паніка, фобія. Незалежно від назви, це заважає жити, не дає людині бути щасливою. Страх закладений у самій сутності людини й виник після гріхопадіння. У Святому Письмі сказано, що Адам і Єва «почули голос Господа Бога, що по раю ходив, як повів денний холодок. І сховався Адам і його жінка від Господа Бога серед дерев раю. І закликав Господь Бог до Адама, і до нього сказав: "Де ти?" А той відповів: "Почув я Твій голос у раю — і злякався, бо нагий я, — і сховався"» (Бут. 3:8-10).

Чи можете ви уявити собі, який біль відчув Небесний Отець, коли Його улюблений син став перед Ним, обтяжений почуттям страху?

Відтоді страх став невід'ємною частиною життя людини. Ось чому люди бояться проходити під східцями, бояться чорної кішки, числа 13, встати з лівої ноги й проходити повз цвинтар.

Ісус надихає Івана

В Об'явленні є слова розради Бога для тих, хто боїться. Багато років Іван провів у самотності на острові Патмос, чекаючи виконання обітниць Христа. Коли Ісус залишив їх на горі вознесіння, обіцяючи, що скоро повернеться й забере їх із Собою, Іван подумав, що не помре, перш ніж це здійсниться. Але час минав, а Ісус не повертався. Християни зазнавали гоніння, сам же Іван перебував у вигнанні на острові, засуджений до смерті як злочинець. Можливо, він запитував у своєму серці: «Де ти, Господи Ісусе? Чому Ти залишив мене? Чому забув про мене?» Хіба не таке почуття охоплює нас, коли здається, що все погано й нічого не виходить? Чи доводилося вам відчувати щось схоже, коли здається, що виходу немає? Можливо, ваша сім'я розпадається і ви

не знаєте, як її врятувати? Справи йдуть погано, і ви не знаєте, як розплатитися з боргами й розпочати все спочатку? Напевно, ви шукаєте відповідь на запитання: «Де ж Бог? Чому Він відвернувся й забув мене?»

Чи можете ви уявити собі, що відчував Іван? Звідусіль його оточувала темрява. Йому здавалося, що немає виходу. Можливо, він думав про те, що переслідування цілковито знищать Церкву Христа. І коли він роздумував над цим, то побачив видіння, про яке він розповів так: «Я був у душі Господнього дня і почув за собою гучний, наче сурми, голос... І я оглянувся, щоб подивитися, чий це голос говорив зі мною; і обернувшись, я побачив сім золотих світильників, а серед світильників — подібного до Сина Людського, вбраного у довгий одяг і оперезаного по грудях золотим поясом. Голова ж Його і волосся білі, мов біла вовна, мов сніг, а Його очі — як полум'я вогню, а Його ноги подібні до блискучої бронзи, наче в печі розпеченої, а Його голос — наче шум великої води. І в Своїй правій руці Він тримав сім зірок, і з Його уст виходив двосічний гострий меч, і обличчя Його — мов сонце, що сяє у своїй силі. І коли я Його побачив, то впав Йому до ніг, наче мертвий. А Він поклав Свою правицю на мене та й промовив: Не бійся! Я Перший, і Останній, і Живий. І був Я мертвий, і ось Я живий на віки віків. І Я маю ключі від смерті й від аду» (Об'явл. 1:10, 12-18).

Господь з'являється в потрібний момент

Ви переконалися, що Ісус завжди з'являється в найважчу годину, коли вже немає сил і ми лякаємося всього, коли ми вже готові думати, що нічого не можна зробити, — у цей момент завжди з'являється Ісус. Але тільки не так, як ми цього очікуємо.

Я не знаю, як Іван чекав Учителя. Однак з розповіді ми розуміємо, що Він з'явився не так, як цього очікував Іван, інакше він не впав би до Його ніг у страху, а піднявся б і кинувся в обійми Господа, як у той час, коли Ісус був на Землі. Іван пам'ятав Христа в запиленних сандаліях і зношеному хітоні, руки Його були в мозолях: Він довгий час працював теслею в майстерні Йосипа. І раптом на острові послідовник Христа бачить фігуру, яка випромінює світло, з білим, як сніг, волоссям і палаючими очима. Він знає і бачить усе. Немає болю, про який Він не знав би, кожну пролиту вами сльозу Він бачить.

З вуст Його виходив гострий двосічний меч. Що це означає? Апостол Павло пояснює: «Візьміть шолом спасіння і духовний меч, яким є Боже Слово» (Ефес. 6:17).

Ви пам'ятаєте, що ворог хоче знищити Слово Боже в цьому світі? І ось воно, переможне, виходить із вуст Господа.

Величний вигляд Ісуса збентежив Його улюбленого учня. Замість того щоб зрадіти, він засмутився, замість того щоб славити Ім'я Ісуса, він злякався. Можливо, він вирішив, що ця наповнена світлом Істота — офіцер римської армії, який прийшов для того, щоб розправитися з ним, — і впав перед ним, скутий страхом, очікуючи останнього удару.

Чудодійний дотик Ісуса

Саме в цей момент Іван відчув чудодійний дотик Ісуса. Цей дотик стільки разів творив чудеса. Одного разу Ісус доторкнувся до сліпого і той прозрів, доторкнувся до прокаженого — і його майже зітліла плоть стала чистою і здоровою, прокажений був зцілений. І ось ці ж руки доторкнулися до змученого, наповненого страхом старого, і Ісус сказав йому тихим голосом: «Не бійся, це Я...» Далі Христос говорить, що Він Перший і Останній, що Він має ключі від смерті і живий навіки віків.

Звичайно, Ісус може знищити смерть — першого ворога людини, Він може знищити будь-яку перешкоду. Чого ж тоді боятися? Що можуть тобі зробити східці, розбите дзеркало або чорна кішка? Чим може тобі загрожувати темрява, бідність і хвороба?

Іван відчув, що позбувся страху, він підвівся із колін і піднявся над своїми таємними страхами. Він зрозумів, що ніколи не був самотнім і що немає сили, здатної знищити Божих дітей, і тоді він дізнався, як побороти страх: «Отож, напиши, що ти побачив, і те, що є, і те, що має статися після цього» (Об'явл. 1:19).

Зроби що-небудь!

Пиши або працюй, або вчися, або будуй, або роби... Займися чим-небудь. Припини скаржитися, підніми голову й починай діяти. «Чи ж не наказав Я тобі: будь сильний та відважний? Не бійся й не лякайся, бо з тобою Господь, Бог твій, у всьому, де ти будеш ходити» (І. Нав. 1:9).

Мільйони людей страждають і задиhaються у світі, скуті страхом, — вони не знають, що поряд з ними непереможний Бог.

У 1956 році рибальський човен сів на мілину біля гирла Амазонки, маленький човен з помираючими людьми. Вони були врятовані, і перше, про що ці люди попросили, була вода. Капітан усміхнувся й запитав: «Води? Чому ж ви не пили воду, яка була навколо? Адже це прісна вода!»

Багато хто гине в наші дні від страху без причини. Сьогодні Господь в Об'явленні Івана з'являється й говорить: «Не бійся! Я Перший, і Останній, і Живий. І був Я мертвий, і ось Я живий на віки віків. І Я маю ключі від смерті й від аду» (Об'явл. 1:17, 18).

Віталій Колісник

Страх Господній

«У світі все відносно», — говорив Ейнштейн і багато в чому був правий. У пізнанні й оцінці тих чи інших явищ ми перш за все керуємося накопиченим досвідом. Він допомагає нам зрозуміти суть нового явища, відчуттів, зіставити колишнє знання з новим і зробити певні висновки.

Однак, незважаючи на те, що ми звикли часто довіряти нашому досвіду, оцінюючи те, що відбувається в нас і навколо нас, насправді він не завжди є надійним помічником в аналізі та прийнятті життєво важливих рішень. Наприклад, як зрозуміти дитині, яка була залишена батьками і виросла в інтернаті, що таке сім'я та люблячі батьки? Адже навіть якщо така людина мала можливість спілкуватися в інтернаті з хорошими, турботливими вихователями, все одно вона не отримала правильного уявлення про сім'ю, яке Бог передбачив спочатку. Усвідомлення, що її залишили в інтернаті, буде викликати негативні думки про батьків. Можна сказати, що більшість людей, які живуть у країнах, розташованих на території колишнього Радянського Союзу, виросли, як сироти в інтернаті, не знаючи про те, що в них є люблячий Небесний Отець. Багатьом з нас колись сказали, що Біблія — це міф, не вартий

Якщо ми відчуваємо страх у ставленні до Господа, значить, ми живемо з Ним, перебуваючи в постійному страху. Невже Бог спасає нас для того, щоб ми жили з Ним в страху?

нашої уваги, і що предками людини є войовничі мавпи, які перемогли в боротьбі видів за виживання. І, не знаючи про люблячого Батька, не маючи взірця для наслідування, ми почали рівнятися на войовничих предків. У даний час ситуація, безперечно, змінюється на краще: з кожним роком усе більше людей, які проживають у країнах СНД, називають себе «вір'янами», однак найчастіше трапляється так, що ми віримо в Бога Отця з урахуванням нашого колишнього негативного досвіду знань про Бога. Іншими словами, ми радше віримо в суворого, караючого Батька, якого треба боятися, ніж у милосердного, люблячого, дбайливого Отця. Чому так відбувається? Можливо, тому що Бог Отець асоціюється у нас з вимогливими керівниками комуністичної партії або з іконами, де Його святий образ зазвичай відображений як строгий, неприступний? Чи, може, нам просто хочеться вірити в такого суворого Бога, щоб і самим бути схожими на Нього у ставленні до інших людей? А якого Бога Отця відкриває нам Святе Письмо? У Біблії часто можна зустріти такий вислів, як «страх Господній». Які асоціації у нас виникають у зв'язку з цим? У народі є відома приказка: «Поки грім не вдарить, мужик не перехреститься». І, на жаль, наше уявлення про Бога ґрунтується на на-

родному фольклорі, а не на Святому Письмі. В історії людства також відомі випадки, коли проповідники Євангелія представляли Бога караючим невблаганним борцем з людськими гріхами, виправдовуючи свої погляди одним із віршів Біблії: **«Тож будьте милосердні до тих, що вагаються! Інших спасайте, вириваючи з вогню, а ще до інших будьте милосердні зі страхом, ненавидьте навіть одяг, опоганений тілом»** (Юди 22, 23).

Як зрозуміти цю фразу: «будьте милосердні зі страхом»? Хіба можна врятувати людину, залякавши її? Як довго захоче бути такий «врятований» із Богом у Царстві, якщо його привели до спасіння через страх? А що таке страх? Існує таке визначення: страх — це внутрішній стан, що загрожує реальним або передбачуваним лихом. Іншими словами, страх — це постійне очікування чогось поганого. Якщо ми відчуваємо страх у ставленні до Господа, значить, ми живемо з Ним, перебуваючи в постійному страху. Невже Бог спасає нас для того, щоб ми жили з Ним в страху? А як бути з текстами Святого Письма, де говориться, що **«Бог є любов»** (1 Івана 4:8), а також, що **«у любові немає страху, але досконала любов проганяє страх, оскільки страх несе страждання; хто ж боїться, той недосконалий у любові»** (1 Івана 4:18)? Невже ці тексти суперечать уривку з Послання Юди?

Річ у тім, що буквальный переклад цього тексту з грецького оригіна-

Якщо ми живемо в страху і не хочемо спілкуватися із Всевишнім тільки тому, що бачимо в Ньому караючого, суворого Суддю, то нам потрібно згадати, що Святе Письмо говорить про Нього протилежне. Біблія свідчить, що Бог — наш люблячий Батько.

лу звучить так: **«І до одних будьте милостиві, з розглядом, а інших в страху спасайте, викидаючи з вогню»** (Юди 22). І такий переклад фрази «в страху спасайте» змушує подивитися на суть Євангелія зовсім з іншого боку. У Святому Письмі ми зустрічаємо схожий приклад: **«Отже, маючи такі обітниці, улюблені, очистьте себе від усякої нечистоти тіла та духа, звершуючи святі справи в Божому страху»** (2 Кор. 7:1). Людина може відкрити План спасіння, тільки перебуваючи в страху Божому. У Приповідях Соломона сказано: **«Страх Господній — початок премудрости, а пізнання Святого — це розум»** (Прип. 9:10). Соломон також пише про страх Господній: **«Страх Господній —**

криниця життя, щоб віддалятися від пасток смерті» (Прип. 14:27). І якщо подивитися, в якому значенні Біблія використовує фразу «страх Божий» або «страх Господній», то можна помітити, що тут йдеться не про страх як про якийсь жаж. У цьому випадку «страх» має значення благоговіння, поваги. Бог ніколи не доручав своїм послідовникам спасати людей за допомогою страху. Ми бачимо, що сам Ісус ніколи не використовував страх, грубу силу як інструмент впливу на людей. У Біблії записаний один унікальний випадок з життя Ісуса: **«Коли наближалися дні Його відходу, Він твердо постановив іти в Єрусалим. І Він послав вісників перед Собою. І вийшовши, вони прибули до самарянського села, щоб приготувати Йому ночівлю. А вони не прийняли Його, бо Він ішов до Єрусалима. І побачивши це, учні Яків та Іван сказали: Господи, хочеш, ми скажемо, щоб вогонь зійшов з неба і знищив їх так, як зробив Ілля? Повернувшись до них, Він заборонив їм і сказав: Не знаєте, якого ви духа; бо Людський Син прийшов не губити людські душі, а спасати їх. І Він пішов до іншого села»** (Луки 9:51-56). Ісус Христос проповідував не тільки про любов Бога Отця, а також про суд і про те, що **«будуть місцями великі землетруси, голод, пошесті й жакливі події, і будуть великі ознаки з неба»** (Луки 21:11). Однак говорив Він про це не для того, щоб залякати людину, але щоб попередити про небезпеку, яка загрожує всім людям. Бог як вільна Особа створив нас за Своїм образом і подобою, і тому за людиною завжди залишається свобода вибору, яку Господь поважає. Бог ніколи не хотів і не хоче підкорювати людину, використовуючи страх, як це робить Його противник — сатана. І кожному з нас варто замислитися, яке уявлення про Бога ми маємо. Якщо ми живемо в страху і не хочемо спілкуватися із Всевишнім тільки тому, що бачимо в Ньому караючого, суворого Суддю, то нам потрібно згадати, що Святе Письмо говорить про Нього протилежне. Біблія свідчить, що Бог — наш люблячий Батько і ми не є сиротами в цьому величезному світі, нам немає потреби боротися за виживання, як про це говорить теорія еволюції. Треба лише довіритися Небесному Отцеві, Який може віддалити від нас усякий панічний страх. Бог не бажає, щоб ми перебували в зоні страху. У Своему Слові Бог запевняє кожного з нас: **«Я вічним коханням тебе покохав, тому милість тобі виявляю! ...не бійся, з тобою-бо Я, і не озирайся, бо Я Бог твій! Зміцню Я тебе, і тобі поможу, і правцею правди Своєї тебе Я підтримаю»** (Єрем. 31:3; Ісаї 41:10).

О, Боже, убери мой страх

О, Боже, убери мой страх,
Освободи из плена душу...
Иду, как будто бы впотьмах,
Порой всего боюсь и трушу.
Боюсь за жизнь, упасть боюсь,
О, как свобода мне желанна!
Боюсь, не справлюсь, ошибусь,
Предательства боюсь, обмана.
Я за детей за всех боюсь,
Вдруг с ними что-нибудь случится,
Своей душе твержу: не трусь,
А сердце бешено стучится!
Ужасно смерти я боюсь
И расставания с друзьями,
За всех стою, за все молюсь,
А жизнь вершит свой суд над нами!
О, как теснит, как душит страх!
Парализующий, ползучий,
Он держит душу, как в тисках,
Вползает в дух змеей гремучей!
И даже ночью он во сне
Страшит, пугает до рассвета...
Страх не дает покоя мне,
Свобода в Господе, ну где ты?!
О, Боже, почему боюсь?
Так неужели веры мало?
От маловерия страшусь?
Иль много в жизни повидала?
Да, много понесла потерь,
И много боли и печали...
Я просто их боюсь теперь,
Они в душе лишь болью стали.
Боюсь пожаров, катастроф,
Аварий страшных и крушений.
Как страшно, кто теряет кров
От оползней и наводнений.
Я верю: страха нет в Любви!
Раз Бог сказал — я сердцем верю!
Господь, мне душу оживи,
В ней для Любви открыты двери!
Как хрупок мир, бессильна плоть...
За Бога крепче бы держаться!
О, возвращайся, мой Господь,
О, как устала я бояться!

Страх

• Страх заражає так само, як нежить, і щоразу однину змінює множиною (І. В. Гете).

• Страх — головний ворог духовного розвитку. Лише звільнившись від нього, ми зможемо упевнено рухатися вперед, піднімаючись вище і вище (Х. А. Лівраг).

• Страх виникає внаслідок безсилля духу (Б. Спіноза).

• Джерело страху — у вашому серці, а не в руках страшного (Д. Х. Джебран).

• Небезпека завжди існує для тих, хто її боїться (Б. Шоу).

• Якщо хочеш нічого не боятися, пам'ятай, що боятися можна всього (Сенека).

• Зроби перший крок — і ти зрозумієш, що не все так страшно (Сенека).

• Страх зупиняє дія. Дію зупиняє страх.

• Не витрачайте даремно життя на сумніви і страхи (Емерсон).

И отрет Бог всякую слезу

«И отрет Бог всякую слезу с очей их, И смерти не будет уже; ни плача, ни вопля, Ни болезни уже не будет; ибо прежнее прошло»
Откровение Иоанна Богослова 21:4.

Из глаз моих, искрясь, стекают слезы,
Жгут мне лицо и падают на грудь,
И видят это белые березы,
Как с Господом я начинаю путь.

И я хочу идти дорогой жизни вместе,
Венец любви у Бога принять навсегда,
Чтоб никогда не оборвалась эта песня,
Для Господа звучала бы всегда.

Как хорошо любить и быть любимой.
В Божьей реке купаться вновь и вновь,
И знать, что счастье непоколебимо,
И верить в чистую Господню любовь.

■ Светлана Романенко

КОЛИ ГОСПОДЬ СМІЄТЬСЯ

«Чого то племена бунтують, а народи задумують марне?.. Але Той, Хто на небесах пробуває, посміється, Владика їх висміє!»
(Псал. 2:1-4).

Адмірал Роберт Фітцрой служив у тилу і командував кораблем «Бігль», коли Чарльз Дарвін супроводжував його у відомому плаванні. Подорож надихнула Дарвіна написати книгу «Походження видів». Жодна публікація останніх часів щодо походження життя на нашій планеті не викликала такого переполоху і так сильно не вплинула прямо чи побічно на мислення багатьох учених, як ця праця.

Фітцрой, прочитавши книгу Дарвіна, занепокоївся. Тепер він був метеорологом і працював у метеорологічній службі при Міністерстві торгівлі статистиком. У своєму листі Дарвіну він написав такі слова: «Я вважаю, що весь Ваш час протягом декількох років був настільки поглинутий Вашими власними заняттями, що Ви навряд чи користувалися телескопом для широкодіапазонного і вичерпного бачення... і навряд чи останнім часом Ви читали роботи видатних фахівців, окрім тих їх частин, які Ви могли використовувати у своїй власній роботі. Я принаймні не знаходжу нічого шляхетного в тому, щоб бути нащадком навіть найстародавньої мавпи» (Цит. Ірвін Стоун. Походження, с. 559).

Лист друга вивів Дарвіна з душевної рівноваги, оскільки він ніколи спеціально не обговорював питання про походження людини. Фітцрой просто запитав: «Чому мавпи не набувають інтелектуальних здібностей людини?» Проте тиск дарвінівської тези, безумовно, призвів до того, що людські істоти стали розглядатися як продукт еволюційного процесу.

Коли ми дивимося на безмежність космосу, навіть не озброєні телескопом, велич і краса мільйонів зірок і галактик, які рухаються без будь-якого видимого керування, можуть вселити тільки благоговіння. Неначе величезний, масивний годинник, космічний простір рухається з абсолютною точністю без будь-якого очевидного «підзаводу». Християни не знають, як це відбувається, проте знають, Хто робить це.

Чи не можна застосувати наш сьогоdnішній текст до науки, що намагається винайти теорії про те, як зародився Всесвіт і яким чином продовжується його існування? Як, на вашу думку, чи не жаліє Бог нікчемних людей за їхні порожні вигадки? Він бачить, як створені Ним люди ігнорують та перекручують натхненний запис про Творіння, і це засмучує Його серце.

Теорія про походження життя така ж мінлива, як і мода, але, дякувати Богові, Його Слово стоїть міцно. Він авторитетно заявляє: «Бо шість день творив Господь небо та землю».

Чи вдячні ви як людина, створена за Божим образом, за наш спадок? Висловіться з приводу цієї великої істини. Чому ви радієте з неї?

ЩО ІСУС ГОВОРИВ ПРО ОСТАННІ ДНІ?

У 1516 р. Томас Мор писав про країну, в якій майже не було злочинності й абсолютно відсутні злидні. У цій чудовій країні роботи було достатньо для всіх, за хворими доглядали належним чином, міста були прекрасно спроектовані і побудовані, люди мали свободу віросповідання, а найвищою насолодою для громадян було робити добро іншим людям. Як же називається ця країна? Утопія, що означає «місце, якого немає».

Томас Мор знав, що робить, коли назвав свою фантастичну країну «місцем, якого немає», тому що на грішній Землі ніколи не буде такої країни, як Утопія. Такого місця не буде до Приходу Христа. На початку XX століття, наприклад, багато хто вірив, що ми були на межі Утопії. Зрештою, влада була у світі, економіка переживала підйом, рівень знань зростав, Китай ще був відкритим для християнських місіонерів, а потяги їздили чітко за розкладом, без запізнь. Капелан королеви Вікторії Чарльз Кінслі писав: «Залізниця, лайнери компанії "Кьюнард" і електричний телеграф є... ознаками того, що ми перебуваємо в гармонії зі Всесвітом».

Але ця космічна гармонія тривала недовго. Незабаром боснійський терорист Гаврило Принцип застрелив ерцгерцога австралійського на вулицях Сараєво, тим самим поклавши початок Першій світовій війні. А решта, як кажуть, вже історія. Цілком природно, що люди завжди сподіваються на краще, але в Біблії ми не знаходимо ніяких обітниць, що життя в цьому світі буде схожим на Утопію. Принаймні нічого такого не буде до тих пір, поки Христос не повернеться на нашу Землю. Ісус в Його відомій промові, записаній у 24 розділі Євангелія від Матвія, зобразив людство, яке має сприймати будь-які утопічні ідеї як фантазії і нічого більше.

Місцем для проголошення відомої проповіді Ісуса про останні дні стала Оливна гора біля Єрусалима, де Він був зі Своїми учнями, споглядаючи храм. Учні запитали: «Скажи нам, коли це буде і яка ознака Твого приходу та кінця віку?» (Матв. 24:3). У відповідь Ісус сказав коротку проповідь, показавши моральні принципи і духовний стан світу

перед Своїм Приходом. **«У відповідь Ісус сказав їм: Стережіться, щоб хтось вас не ввів у оману, бо багато хто прийде під Моїм Ім'ям, кажучи: Я Христос! – і багатьох зведуть. Ви почуете про війни і про чутки воєнні. Глядіть, не жайхайтеся, бо має так статися; але це ще не кінець. Бо повстане народ проти народу, і царство піде на царство, і буде голод, і пошесті, і землетруси в різних місцях, та це все – лише початок страждань»** (Матв. 24:4-8). Ісус спростував думку, що з часом, завдяки знанням, досвіду та зрілості людство стане кращим. Це утопічний ідеал, якому не судилося з'явитися. Ісус спростував цю думку, використавши всього вісім слів. Усе те, про що попереджав Ісус, однак, було лише **«початком страждань»** (вірш 8). Далі він описав труднощі, з якими зіткнуться Його послідовники: зрада, ненависть, відступництво, смерть. Усі, хто знайомий не тільки з історією, але й з нинішньою ситуацією в багатьох країнах щодо свободи віросповідання, знають, що Ісус говорив правду. Ніщо зі слів Ісуса не є навіть найменшим натяком на те, що людство буде прогресувати морально і духовно. Навпаки, Він говорить: **«Через поширення беззаконня охолоне любов багатьох»** (вірш 12). Іменник, використаний у першій частині вірша, передбачає, що беззаконня буде збільшуватися, що з часом воно стане загальноприйнятим. Усе це суперечить еволюційному й утопічному розумінню про самовдосконалення. Ісус також сказав, що перед самим Його поверненням ситуація ще більше погіршиться: **«Бо буде тоді велике горе, якого не було від початку світу дотепер, і не буде»** (вірш 21). Іншими словами, благополуччя перетвориться на зло, якого ще ніхто не бачив. Не дуже приємна перспектива для світу, який вже пережив важкі часи.

Один рознощик води в Індії мав дві великі посудини, які висіли по обидва боки коромисла. Одна посудина мала тріщину, а інша була цілою і завжди доставляла повний об'єм води після довгої дороги від джерела до будинку пана. Посудина з тріщиною доставляла тільки половину свого об'єму.

Протягом цілих двох років рознощик щодня приносив півтори посудини води в будинок свого пана.

Повертаючись, він милувався чудовими квітами, що ростуть уздовж дороги. Квіти росли тільки на тому боці дороги, з якого висіла посудина з тріщиною.

У цій самій проповіді Ісус вказав на подію, що мала місце в ранній історії людства, і використовував її для порівняння з останнім часом. **«Бо так, як було за днів Ноя, таким буде прихід Сина Людського. Бо так, як у ті дні перед потопом їли й пили, одружувалися і виходили заміж – аж до того дня, як Ной увійшов у ковчег, і ніхто не знав; аж ось прийшов потоп і забрав усіх, — таким буде і прихід Сина Людського»** (Матв. 24:37-39).

Згідно з Біблією, перед потопом люди зіпсувалися так, що Бог почав жалкувати про створення людства. **«І бачив Господь, що велике розбещення людини на землі, і весь нахил думки серця її – тільки зло повсякденно. І пожалкував був Господь, що людину створив на землі. І засмутився Він у серці Своїм»** (Бут. 6:5, 6).

Невтішне порівняння, чи не так? Такий стан не дуже обнадіює. Принаймні ні про яку утопію і хороше життя на цій Землі не може бути й мови.

Одночасно з викриттям Христос також звертає нашу увагу на те, що, незважаючи на всі біди і випробування в останні часи, у нас є надія — надія на Його повернення. Тільки ця подія — Його Прихід на хмарах — приведе нас до вічності.

Ця надія не ґрунтується на чомусь людському. Вона походить від надприродної сили Бога, Який, незважаючи на людську логіку, розсудливість і науку, з'явиться з Небес і **«з гучною сурмою пошле Своїх ангелів, і зберуть Його вибраних з чотирьох вітрів, з одного кінця неба до другого»** (Матв. 24:31). У результаті цієї грандіозної події Бог створить абсолютно нове життя, без війн, навіть без чуток про них, без хвороб, землетрусів, переслідувань, беззаконня і смерті. І тільки така «утопія» — реальність!

Річ у тім, що рознощик знав про тріщину і використовував її у своїх цілях. Одного вечора він посіяв насіння квітів на тому боці стежки, і кожен день, коли він повертався додому дорогою від джерела, вода поливала їх. Вже протягом двох років він зривав прекрасні квіти і прикрашав ними будинок свого пана.

У кожного з нас є свої тріщини. Усі ми є розбитими посудинами. Однак якщо ми дозволимо Господу використовувати наші недоліки, Він прикрасить Дім Отця чудовими квітами. Не бійтеся своїх тріщин. Визнайте їх і довіртеся цілком Господу.

Пам'ятайте, що коли ми немічні, тоді ми сильні у Христі.

Кліффорд Голдштейн

КОМУ ПОТРІБНА РОЗБИТА ПОСУДИНА?

ВЕЛИКЕ НАДБАННЯ – БУТИ ЗАДОВОЛЕНИМ!

Уявіть, що ви вмикаєте телевізор, щоб дізнатися з новин про курс долара, ціни на продукти, про те, що планує уряд, як йдуть справи з перед-виборчою кампанією кандидата в Президенти або ще щось. У наш нестабільний час хочеться володіти інформацією, щоб вирішити, як краще витратити свої кошти, купувати долари або продати їх, а може, придбати оптом продукти. І раптом диктор замість звичних новин повідомляє: «Адже благочестя з задоволенням – велике надбання. Бо ми нічого не принесли у світ і нічого не можемо винести. Маючи їжу та одяг, – цим будемо задоволеними» (1 Тим. 6:6-8).

Велике придбання, або найбільш вдала покупка, — це бути благочестивим і задоволеним. Ми з вами відчуваємо себе щасливими, коли виконуються наші бажання, ми щось знаходимо: речі, друга, щасливий шлюб, знання, становище в суспільстві, можливість проявити себе і т. д. Коли ж наші бажання не здійснюються і плани руйнуються, ми відчуваємо себе нещасними.

Криза торкнулася всіх прошарків і всіх сфер життя нашого суспільства. Але Біблія, як і раніше, продовжує звертатися до нас, кажучи: велике надбання — бути благочестивим і задоволеним. Але задоволеним не тому, що все гаразд, а незалежно від того, як просуваються справи або що ми можемо собі дозволити.

Ось невеликий фрагмент з листа апостола Павла, який він, перебуваючи у в'язниці, адресував членам церкви у Филипах: «Я дуже зрадів у Господі, що ви тепер знову отримали змогу піклуватися про мене. Ви й раніше піклувалися, але не мали відповідної нагоди. Кажу це не тому, що чогось потребую, бо я навчився бути задоволеним тим, що є. Умію жити і в нестатках, умію жити і в достатку. Звук до всього і в усьому: і насичуватися, і голодувати, мати достаток і терпіти нестаток» (Филп. 4:10-12).

Духовне самопочуття апостола не залежало від того, що в нього було чи чого він був позбавлений, від того, чи перебував він у в'язниці, чи на волі. Таємниця невичерпного оптимізму була простою: його щастя ґрунтувалося на вірі в Христа.

Справжня віра в Христа — це набагато більше, ніж богослов'я, більше, ніж просто уявлення про те, що десь на Небесах є Бог. Справжня віра вимагає прийняття в повсякденне життя парадоксів: «Тому краще радо буду хвалитися своїми немочами, щоб оселилася в мені сила Христа. Через те радію (задоволений – прим. авт.) в немочах, у клопотах, у нестатках, у вигнаннях та утисках за Христа; бо коли я немічний, – тоді я сильний» (2 Кор. 12:9, 10).

З цього тексту ми бачимо, що вірити для апостола означало бути задоволе-

ним, коли немає приводу для достатку, бути по-справжньому сильним перед обличчям труднощів життя тоді, коли відчуваєш себе слабким і не бачиш шляхів звільнення від проблем.

У чому ж секрет такого достатку?

По-перше, ми повинні розуміти, що людям природно прагнути бути коханими, здоровими, мати красиві і зручні речі, смачно їсти, займатися улюбленими справами і т. д. Бог створив нас із бажаннями. І бажати (якщо це узгоджується з Божими Заповідями!) — природно і нормально.

Але є один нюанс. Коли праведний (або той, хто покладається на Бога) дивиться на дійсність очима віри, він розуміє, що добрі бажання тут, на Землі, ніколи не можуть бути задоволеними повністю. Гріх спричинив невідповідність між нашими бажаннями і можливостями. Людина не створена Богом для життя у світі гріха, і зіткнення з недосконалістю світу завжди змушує нас страждати.

Як ми бачимо з досвіду життя Соломона, навіть за найсприятливіших умов ми не можемо бути абсолютно щасливими. Реальність світу — зло, хвороби, страждання. Тільки віра відкриває очі на реальний стан речей: ні еміграція в Америку чи куди-небудь ще, ні новий уряд, ні високооплачувана посада, ні мудрість або найфантастичніші можливості для задоволення бажань не можуть принести істинного спокою і зробити нас задоволеними. І все це тому, що людина за своєю природою грішна, тому, що ми живемо на Землі, де всюди панують зло і несправедливість. До тих пір, поки ми не приймемо реальність такою, яка вона є, ми будемо страждати і відчувати себе нещасними через неможливість здійснення наших бажань.

По-друге, віра дозволяє бачити далі горизонтів цього життя, невиконаних людських бажань, зла. Біблія не пов'язує

щастя з накопиченням на Землі. Той, хто вірує у Святе Письмо, — це мандрівник на шляху в небесний дім. Реальність така, що на Землі послідовників Христа можуть очікувати неприємності: «Тоді Ісус сказав Своїм учням: Коли хто хоче йти за Мною, хай зречеться самого себе, візьме хрест свій і йде за Мною. Бо коли хто хоче спасти свою душу, той погубить її, а хто погубить свою душу заради Мене, той знайде її» (Матв. 16:24, 25). Замість накопичень Христос може зажадати від нас розлучитися якраз з тим, що ми маємо: «Так ото й кожний з вас, хто не відречеться всього свого майна, не може бути Моїм учнем» (Луки 14:33).

Звичайно, Бог відповідає на наші молитви і задовольняє потреби, але все ж таки праведний — це той, хто живе вірою, мандрівник, який прямує в обіцяну країну. І його надії на щастя пов'язані не з цим, тимчасовим, а з майбутнім, вічним.

Ми, віруючі, страждаємо так само, як і всі люди навколо, а можливо, навіть більше, наші мрії та бажання також не можуть бути здійснені повністю на Землі. Бог не дає нам гарантій земного щастя — воно пов'язане з майбутнім.

І, нарешті, третє. Життя людини, яка прагне до праведності, проходить ніби на двох рівнях: на поверхневому (фізичному), де ми відчуваємо біль, страждання, бажання і тягар турбот, і на глибинному (духовному), в усвідомленні Божої любові. Як би не було боляче, труднощі та випробування не озлобляють віруючого, тому що його справжнє життя проходить не на поверхні, а глибоко всередині.

У Посланні до ефесян апостол Павло пише: «Щоб за багатством Своєї слави Він дав вам через Свого Духа зміцнити силою у внутрішній людині, щоб через віру Христос оселився у ваших серцях, аби ви, укорінені й засновані на любові, разом з усіма святими змогли зрозуміти, що то за ширина й довжина, висота й глибина, і пізнати Христову любов, яка сягає за межі пізнання, щоб наповнилися ви всякою Божою повнотою» (Ефес. 3:16-19).

Іван Щербак

Знеособлене поклоніння

Один благочестивий віруючий завжди молився у визначений час. Насолоджуючись духовним життям, він старанно і наполегливо намагався зацікавити ним інших. Він виявляв благоговіння, духовність, старанність і глибоку чесність. Але в його релігії була одна помилка: об'єктом його ревного поклоніння була Статуя Свободи в Америці.

Багато людей видають себе сьогодні за справжніх шанувальників Бога. Вони дуже схожі на цього дивного чоловіка. Їхнє духовне життя зосереджене навколо якогось ідеалу, але не навколо Особистості. Бог став для них не більше, ніж іншою назвою добrotи, істини або принципу любові.

Сутність нашого внутрішнього духовного життя і наших формальних богослужінь і молитов свідчить про те, як мало ми знаємо Бога.

Як сумно, що ворогові майже вдалося приховати від людей реальність Особистості Бога. Насправді це дуже майстерний прийом: змусити людей поклонятися Богові тільки як символу реального живого Бога. Влаштувати все так, аби вважати Бога якимось надзвичайним комп'ютером або дуже далеким джерелом енергії, позбавленим особистості, що представляє собою незбагненну таємницю. Ворог хоче, щоб люди ніколи не роздумували про Нього як про Особистість, як про доступного і відданого Друга. Дивно, як вдалося ворогові поширити про Бога таке викривлене уявлення!

Як сумно, що ворогові майже вдалося приховати від людей реальність Особистості Бога. Насправді це дуже майстерний прийом: змусити людей поклонятися Богові тільки як символу реального живого Бога. Влаштувати все так, аби вважати Бога якимось надзвичайним комп'ютером або дуже далеким джерелом енергії, позбавленим особистості, що представляє собою незбагненну таємницю. Ворог хоче, щоб люди ніколи не роздумували про Нього як про Особистість, як про доступного і відданого Друга. Дивно, як вдалося ворогові поширити про Бога таке викривлене уявлення!

Я устал

Я устал, и дух унылый.
Остывает мой очаг,
И во мне — ни капли силы,
Чтобы к небу сделать шаг.

Но пронзает лучик света
Утомленный разум мой,
И в душе пора рассвета —
Иисус Христос со мной!

А с Иисусом нет бессилья.
С Ним уютно и легко.
Поднимают душу крылья
И уносят далеко.

В край чудесный, безмятежный,
Где заботятся любя.
Где Отец родной и нежный
Приготовил нам Себя.

■ **Алим Зелинский**

Не забудьте «опустити склянку»!

Професор почав урок. Підняв склянку з водою, щоб було видно всім студентам, а потім запитав:

— Як ви думаєте, яку вагу має ця склянка?

Студенти вигукували:

— 50 грам!

— 100 грам!

— 125 грам!

— Правду кажучи, я не знаю, мені треба її зважити, — сказав професор. — Дозвольте мені поставити вам ще одне запитання. Що станеться, якщо я триматиму цю склянку ось так кілька хвилин?

— Нічого, — сказали студенти.

— Добре, а що станеться, якщо я цілу годину буду ось так тримати склянку? — запитав професор.

— У вас почне боліти рука, — сказав один зі студентів.

— Ви праві. А що трапиться, якщо я стоятиму ось так цілий день?

— Ваша рука заніміє, може з'явитися судом, вас навіть може паралізувати, і тоді доведеться їхати до лікарні, — видав інший студент, і всі засміялися.

— Дуже добре, але чи зміниться вага склянки за цей час? — запитав професор.

— Ні, — відповіли студенти.

— Тоді що стане причиною болю в руці і судоми?

Студенти були спантеличені.

— Опустіть склянку! — сказав один зі студентів.

— Правильно! — промовив професор. — З проблемами в житті треба робити так само. До тих пір, поки ви думаєте про них кілька хвилин, нічого не відбувається, усе гаразд. Якщо думаєте про них довго, це перетворюється на хворобу. Думаєте ще довше — вони паралізують вас. Тоді ви не зможете нічого зробити. Важливо думати про проблеми в житті, але набагато важливіше «опустити їх» і робити це щодня перед сном.

Якщо ви так зробите, то не будете схильні до стресів, навпаки, кожен день будете прокидатися повними сил та енергії. Ви зможете подолати будь-яку проблему, з будь-яким викликом, який буде вам кинутий!

Не забудьте «опустити склянку» сьогодні! Віддайте її Богові! Довірте своє життя Христу!

«Опустити склянку» — значить визнати те, що ми не в змозі вирішити наші проблеми самостійно, а віддати їх Господові, Який завжди готовий понести наше горе і полегшити тягар переживань.

«Дайте Господу славу Ймення Його, приносьте дарунка й приходьте перед лице Його! Кланяйтеся Господеві в величчі святому!» (1 Хронік 16:29).

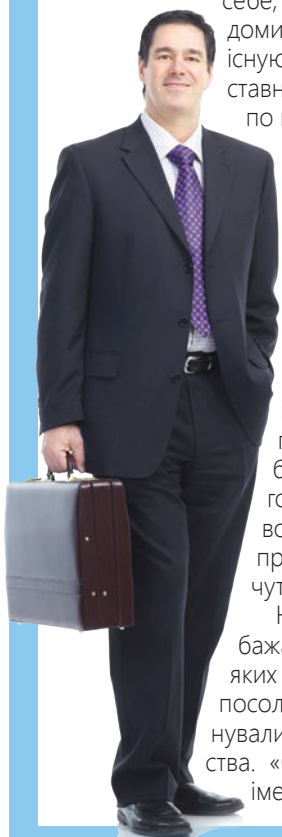
Відповідальна перевага

Одного разу я подорожував чужою країною, за тисячі кілометрів від своєї Батьківщини. Як виявилось, за винятком двох-трьох осіб, ніхто не володів моєю рідною мовою. Я почав відчувати себе самотнім і чужим. Намагаючись дістатися до потрібної мені урядової установи, я заблукав у цьому незнайомому великому місті. Я намагався викликати таксі по телефону, але мої монетки за розмірами не підходили до автомата. Коли ж нарешті я розміняв гроші, диспетчер не зміг зрозуміти, де я перебуваю. Відмовившись від цієї ідеї, я вирішив іти в тому напрямку, який вважав правильним, надіючись знайти назву потрібної вулиці та дістатися до мети. Мене охопив страх, я був у відчаї, тому що пограбування іноземців тут не були рідкістю. Пройшовши один квартал, раптом, на мою радість, побачив прямо перед собою будинок, над яким майорів прапор моєї Батьківщини, а на фасаді великими літерами було написано «Посольство».

Коли я увійшов всередину, мене ввічливо привітав черговий. Я почув рідну мову. Звідкись линула знайома музика. Миттєво відчув себе, як удома. Я вперше усвідомив, що завдяки тому, що існують посольства, представники моєї Батьківщини є по всьому світу.

Бог також бажає, щоб маленькі «представництва» Його Царства були по всій планеті. Він хоче, щоби всюди були пункти, де люди, які заблудилися, могли б знайти допомогу та притулок. Бог бажає мати в нашому світі Свої посольства, де панувала б атмосфера Неба, де не говорили б грубою мовою, але де царювали б привітність, любов, співчуття і доброта.

Наш Небесний Отець бажає, щоб у будинках, у яких живуть християни, як і у посольствах, вже сьогодні панували принципи Його Царства. «Отже, ми — послі від імені Христа» (2 Кор. 5:20).

Ростислав Стасюк

ДОМІНІКА ОГІЄНКО — благочестива дружина і мати

(4 січня 1882 року – 19 травня 1937 року)

Поціновувачі великих здобутків Івана Огієнка в духовному та культурному піднесенні українського народу мають віддати належне і його дружині. Адже Домініка Огієнко протягом тридцяти років подружнього життя була вірною й невтомною помічницею свого чоловіка в його науковій і церковно-громадській діяльності.

Вона народилася в м. Брусилові Радомиського повіту на Київщині 4 січня 1882 року («на три дні пізніше за мене», — як часто нагадував у розмовах з близькими Іван Огієнко). Батько Домініки, Данило Литвинчук, походив із простого козацького роду, а мати, Акуліна Францівна Журавівська, — з українізованої польської шляхти.

Це була досить заможна родина, яка в місцевому середовищі вирізнялася прогресивними поглядами і високою національною свідомістю. І батько, і мати прагнули, щоб діти, зокрема донечка Домініка і син Петрик, здобули освіту й стали доброчесними та порядними людьми. Змалечку, подаючи особистий приклад благочестя, батьки виховували їх «у послуші та вченні Господа» (Ефес. 6:4).

Початкову освіту дівчинка отримала в Брусилівській п'ятирічній школі. Була найкращою ученицею в класі, бо мала талант до наук і добре все запам'ятовувала. Іван Огієнко писав: «Пам'яті покійної дружини я заздрив ціле своє спільне з нею життя».

Згодом Домініка стала вчителькою в церковно-приходській школі в сусідньому селі. Вродлива й лагідної вдачі дівчина, яка до того ж іще й гарно співала, одразу припала до душі маленьким школярикам. Молода вчителька з усією щирістю серця віддавалася роботі з дітьми і просвітницькій праці, чим заслужила любов і повагу усіх мешканців села.

Домініка Литвинчук була непересічною особистістю, у її плани входило здобуття вищої освіти. Але, згодом переїхавши до Києва, вона встигла успішно закінчити лише акушерську школу. Річ у тім, що в червні 1907 року вона вийшла заміж, стала дружиною Івана Огієнка. До подружнього життя Домініка ставилася дуже відповідально, вважала, що це найбільше Боже таїнство і що найголовніше призначення жінки — створити родину. Не раз повторювала, що родина — це маленька держава: «Умійте належно збудувати родину, то вмітимете збудувати й державу». І вона цілковито віддалася родині, створенню сімейного затишку, вихованню дітей (їх у Огієнків було троє — два сини і донька). Як згадує професор К. Сту-

динський, який, як і багато інших визначних, відомих вчених, науковців та політичних діячів того часу, часто бував у родині Огієнків, Домініка була дуже гостинною і «щедрої душі» господинею, пильною і дбайливою. Усі відзначали, що навіть у тяжких емігрантських обставинах (після поразки національно-визвольних змагань родина жила в Західній Україні та Польщі) вона вміла створити належні умови для того, щоб чоловік міг повністю занурюватися в наукову працю, допомагала йому в організації українських осередків культурно-національного і релігійного життя, у підготовці до друку підручників та посібників («Українське писання», «Українська граматики для навчання в народних школах», «Граматики малої Лесі» та ін.), журналів «Рідна мова» та «Наша культура».

Іван Огієнко зробив великий внесок у наукове обґрунтування національної освіти, розвиток рідної мови та виховання молоді. На схилі літ він з подякою визнає: «...на мій світогляд Домініка перша справила сильний і вирішальний вплив. Це вона зробила мене свідомим українцем. Ми зішлись, покохалися і вже не розходилися до смерті покійної».

Сучасники вважали її «найвищим взірцем чеснот української жінки» — вірна дружина і надзвичайно любляча мати, яка насамперед турбувалася про духовну чистоту своїх дітей, навчала їх жити за вченням Святого Письма.

Розумна й ерудована, вона могла б і в тогочасних історичних умовах реалізуватися як особистість, зробити кар'єру в науковій, історичній чи медичній галузі. Коли в Києві організували Український вільний університет, Домініка Огієнко однією з перших стала його слухачкою, а пізніше, у 1918 році, була зарахована до числа дійсних студентів Українського державного університету. І закінчила б його, якби цьому не перешкодили тодішні історичні перипетії, які змусили родину виїхати за кордон. Але варто зазначити, що намір здобути університетську освіту не був продиктований якимись особистими амбіціями. Це було в інтересах родини, спільної з чоло-

віком праці. Найвищим своїм покликанням вона вважала служіння Богові й своїм рідним.

Прикута важкою недугою до ліжка, помираючи у Варшавському шпиталі Дитятка Ісуса, Домініка Огієнко не припиняла турбуватися про свою родину. Вгамовуючи нестерпний фізичний біль, склала духовний заповіт: «До чоловіка і дітей моє останнє слово. В ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Я, нище підписана Домініка Данилівна Огієнко, дружина професора Івана Огієнка, стоячи на Божій дорозі, щоб піти на суд Найвищого Судді, при повній пам'яті й свідомості заповідаю своєму чоловікові й дітям своїм оцю останню волю свою: 1. Чоловікові моєму Іванові Огієнку найперше заповідаю щиро кохати невгасимо батьківською любов'ю всіх своїх дітей [...]. 3. Цілий вік свій я сердечно віддала своєму чоловікові, щиро й вірно допомагаючи йому в його щоденній праці на користь знедоленого українського народу, залишитися вірним, безкомпромісним патріотом в національних питаннях, хоч би за це йому довелося так само важко терпіти, як він досі терпів. 4. Усім своїм дітям, яких я ціле життя своє палко кохала та по-материнському виховувала — Анатолію, Юрію та Лесі, — заповідаю, щоб вони ціле життя своє щиро, палко і віддано кохали батька свого. Пам'ятайте, що окремі члени родини тільки тоді матимуть правдиве щастя, коли буде між ними повний спокій та віддана любов. Якщо не будете ви щиро і віддано любити батька свого як голову роду, то сумління ваше не буде чисте й спокійне ціле життя ваше, і від своїх власних дітей не дочекаєтеся ви ліпшого ставлення [...]. 8. Усім тим, що спричинилися до втрати моїм чоловіком кафедри у Варшавському університеті, а тим самим до моєї хвороби і смерті, по-християнськи щиро прощаю, хай судить їх за це Сам Господь Справедливий. Нехай ця остання воля моя буде вам провідною зорею у вашім житті [...]. Амінь».

Домініка Огієнко упокоїлася на 55-му році життя 19 травня 1937 року. Поховали її на старому Варшавському цвинтарі.

Обратись к Богу

Если ты один, нет друга,
Не с кем слово разделить,
В твоём сердце злая вьюга
Мысли черные таит.
Мир кажется таким далеким,
Неприступным и глухим,
Ты один в нем, одинокий,
Нет дела до тебя другим.
Тоска и скука угнетают,
Уводят в мир бессилья, тьмы,
Мечется душа, страдает,
Желает в мир иной уйти.
Взгляни на небо, на просторы,
На созвездия, узоры,
Сотворил их Бог-Творец,
Он Небесный твой Отец!
Обратись к Творцу Вселенной,
Всех невидимых миров,
Он откроет непременно
Путь, где радость, мир, любовь!
Мысли мрачные развеет,
Даст простор душе твоей,
Обратись к Нему скорее,
Станет мир вокруг светлей.
Ухватись за Божью руку,
Он печется о тебе,
Удалит печаль и скуку,
Будешь в свете, не во тьме.
Обретешь покой и радость,
Любящих тебя друзей,
Вкусишь новой жизни сладость,
Обратись к Нему скорей.

Т. Кузнецова

ЧОТИРИ ДЕРЕВА І ОДИН МІЛЬЙОН ДОЛАРІВ

«Зацвіте справедливий, як пальма, і виженеться, немов кедр на Ливані, — посаджені в домі Господнім цвітуть на подвір'ях нашого Бога, іще в сивині вони будуть цвісти, будуть ситі та свіжі» (Псал. 92:13-15).

Стаття Поля Харві, вміщена в журналі «Ознаки часу» за листопад 1990 року, під заголовком «Найбільша жива істота» стверджувала, що ми можемо отримати мільйон доларів, просто посадивши чотири дерева. Дослідники підраховали, що протягом 50 років життя ми отримали би від одного дерева дохід, рівний у грошовому еквіваленті 282 тисячам доларів. Чотири дерева дали би дохід майже в мільйон доларів.

Учені заявляють, що найбільша жива істота у світі — це не динозавр, а величезна секвоя, або каліфорнійське мамонтове дерево. Одне таке дерево важить стільки ж, скільки шість голубих китів. Найвище дерево цієї породи на 21 метр вище за Статую Свободи.

У статті Харві говориться, що дерева в лісі, очевидно, здатні підживляти одне одного, з'єднуючись коренями і ділячись живильними елементами і водою. Отже, ліс - це не просто сукупність окремих дерев, а «колективне співтовариство дерев, які разом борються за виживання». Деревя можуть робити дивовижні речі. Клени, посаджені на 243 гектарах землі, щодня виділяють у повітря 75 тисяч літрів чистої води. А подумайте про всі фрукти і горіхи, які ми збираємо з дерев!

Не дивно, що псалмист порівнює праведних людей із квітучими деревами, їхнє життя приносить плоди навіть у старості. Поки ми з'єднані з Ісусом Христом, наше життя буде нести світові велике благо. Ми прославляємо Бога і є благословенням одне для одного.

Прославіть Бога за можливість цвісти для Нього. Хіба ви не подібні до дерева? Які, на вашу думку, добрі діяння Бог може здійснити через ваше життя?

БОГ, ЯКИЙ ВІДДАВ НАЙДОРОЖЧЕ!

Дуже часто люди неправильно розуміють істину про Бога Отця. Багато хто знає, що зробив Христос на Землі і як діє Святий Дух у людському серці, але що спільного у нас із Отцем? Хіба Він не віддалився повністю від нашого світу на противагу милостивому Сину і Духу? Хіба Він не «старозавітний Бог», як думають деякі, Бог помсти, що діє за принципом «око за око і зуб за зуб»? (Матв. 5:38). Хіба Він не суворий Бог, Який вимагає досконалої поведінки, погрожуючи карами? Уявлення багатьох людей про Бога протилежні новозавітному образу люблячого Господа, Який навчав підставляти іншу щоку.

БОГ ОТЕЦЬ У СТАРОМУ ЗАВІТІ

Єдність Старого і Нового Завітів і спільного для них Плану спасіння розкривається в тому, що в кожному з них для викуплення Свого народу говорить і діє один і той самий Бог. «Багато разів і багатьма способами колись через пророків говорив Бог до наших батьків. А цими останніми днями заговорив до нас через Сина, Якого поставив спадкоємцем усього і через Якого створив віки» (Євр. 1:1, 2). Хоч Особи Бога згадуються в Старому Завіті, між Ними немає чіткого розділення. А Новий Завіт ясно показує, що Христос, Бог Син, був активним учасником творіння (див. Івана 1:1-3, 14; Колос. 1:16) і що Він був Богом, Який вивів Ізраїль з Єгипту (див. 1 Кор. 10:1-4; Вих. 3:14; Івана 8:58). Зі сказаного в Новому Завіті про роль Христа у творінні та виході зрозуміло, що навіть Старий Завіт часто зображає нам Бога Отця через служіння Сина. «Бог у Христі примирив світ із Собою» (2 Кор. 5:19). Ось як Старий Завіт описує Бога Отця: Бог милості. Жодна грішна людина ніколи не бачила Бога. У нас немає зображення Його Особи. Бог показав Свій характер у милостивих вчинках. Мойсей пише: «Господь, Господь, — Бог милосердний, і милостивий, довготерпеливий і многомилостивий та правдивий, що дотримує милість для тисяч, що вибачає провину й переступ та гріх, та певне не вважає чистим винуватого, бо карає провину батьків на дітях, і на дітях дітей, і на третіх, і на четвертих поколіннях» (Вих. 34:6, 7).

Уся книга Псалмів пронизана силою Божої любові і Його наурою: «Коли бачу Твої небеса — діло пальців Твоїх, місяця й зорі, що Ти встановив, — то що є людина, що Ти пам'ятаєш про неї, і син людський,

про якого Ти згадуєш?» (Псал. 8:4, 5) «Бо Він не погордував і не зневажив страждання убогого» (Псал. 21:25).

Бог — Захисник. Давид знав, що Бог завжди захистить і збереже його від усього зла світу. Тему захисту в Бозі ми можемо знайти в книзі Псалмів, яка зображає як Христа, так і Отця. Єдиний Бог був Захисником псалмиста. «Бо Він захищає мене дня нещастя в Своїй скінії, сховає мене потаємно в Своєму наметі, на скелю мене проведе» (Псал. 26:5). «Бог для нас — охорона та сила, допомога в недолях, що часто трапляються» (Псал. 45:2).

У серці псалмиста жило глибоке бажання бути ближчим до Бога: «Як лине той олень до водних пото-

«Господь, Господь, — Бог милосердний, і милостивий, довготерпеливий і многомилостивий та правдивий, що дотримує милість для тисяч, що вибачає провину й переступ та гріх, та певне не вважає чистим винуватого, бо карає провину батьків на дітях, і на дітях дітей, і на третіх, і на четвертих поколіннях».

(Вих. 34:6, 7)

ків, так лине до Тебе, о Боже, душа моя, душа моя спрагнена Бога, Бога Живого» (Псал. 41:2, 3). Пережиті труднощі спонукали Давида написати такі слова: «Свого тягара покласти ти на Господа, — і тебе Він підтримає, Він ніколи не дасть захитатися праведному!» (Псал. 54:23).

Бог, Який прощає. Вчинивши гріхи — перелюб і вбивство, — Давид щиро кликав до Бога: «Помилуй мене, Боже, з великої милости Твоїєї, і з великого милосердя Свого зглянь беззаконня мої... Не відкинь мене від Свого лица, й не бери Свого Духа Святого від мене» (Псал. 50:3, 13). Впевненість у дивовижній милості Божій була для нього розрадою: «Бо як високо небо стоїть над землею, — велика така Його милість до тих, хто боїться Його, як далекий від заходу схід, так Він віддалив від нас наші провини! Як жалує батько дітей, так Господь пожалівся над тими, хто боїться Його, бо знає Він створен-

ня наше, пам'ятає, що ми — порох» (Псал. 102:11-14).

Бог спасіння і відплати. Іноді Старий Завіт зображує Бога, Який карає за злочини. Такий опис варто розглядати не ізольовано, а в контексті. Зазвичай у таких випадках йдеться про пригноблення Його вірного народу нечестивими. Звіщаючи «день Господній», пророки показують, що Бог буде діяти для добра Свого народу в кінці часу. Це буде день спасіння для Божого народу, але день відплати для його ворогів, які будуть знищені. «Скажіть тим, що вони боязливого серця: "Будьте міцні, не лякайтеся! Ось ваш Бог, помста прийде, як Божа відплата, — Він прийде й спасе вас"» (Ісаї 35:4).

Бог як Отець. Звертаючись до ізраїльтян, Мойсей назвав Бога Батьком, Який створив їх: «Чи ж не Він — Батько твій, твій Творець?» (П. Зак. 32:6) Пророк Ісаї писав: «Господи, Ти — наш Отець» (Ісаї 64:8). Через пророка Малахію Бог підтвердив: «Я вам Батько» (Мал. 1:6). В іншому місці Малахія говорить про Бога і як про Отця, і як про Творця: «Чи Отець нам усім не один? Хіба Бог не один нас створив?» (Мал. 2:10). Бог — наш Отець, бо Він створив і викупив нас. Яка чуда істина!

Бог — Захисник. Давид знав, що Бог завжди захистить і збереже його від усього зла світу. «Бо Він не погордував і не зневажив страждання убогого» (Псал. 21:25).

БОГ ОТЕЦЬ У НОВОМУ ЗАВІТІ

Бог Старого Завіту не відрізняється від Бога Нового Завіту. Бог Отець зображений як Джерело всього, Отець усіх щирих християн.

Отець усього творіння. Апостол Павло говорить про Отця і про Ісуса Христа як про двох різних Осіб: «Для нас один Бог — Отець, від Якого походить усе ... і один Господь — Ісус Христос, через Якого все» (1 Кор. 8:6). Він свідчить: «Для цього я схилию свої коліна перед Отцем Господа нашого Ісуса Христа, від Якого має ім'я кожна роди-

Тетяна Гнатюк

«І будете шукати Мене, і знайдете ...» (Єрем. 29:13)

на на небесах і на землі» (Ефес. 3:14, 15).

Бог, Який дає. Ісус відкрив Свого Отця як Бога, Який дає. Ми бачимо Його таким при творінні, у Вифлемі, на Голгофі. Під час творіння Отець і Син діяли спільно. Бог дав нам життя, хоч знав, що це приведе до смерті Його Сина. У Вифлемі, віддаючи Сина, Він жертвував Самим Собою. Який біль відчув Отець, коли Його Син прийшов на цю сплундровану гріхом планету! Уявіть собі почуття Отця, Який бачив, що Його Син змінив любов і захоплення ангелів на ненависть грішників, славу і блаженство Небес на шлях смерті.

Але саме Голгофа допомагає нам зрозуміти Отця. Біль, який відчув Бог Отець від розділення зі Своїм Сином у житті і смерті, був глибшим від будь-якого страждання, що випало на долю людства. Отець страждав разом з Христом. Що ще могло б краще розкрити характер Отця? Саме Хрест, як ніщо інше, відкриває істину про Отця.

Бог любові. Ісус любив говорити про ніжність і глибоку любов Бога. «Любіть ваших ворогів, — закликав Він, — благословляйте тих, що проклинають вас, робіть добро тим, що ненавидять вас, і моліться за тих, що кривдять і переслідують вас, щоб бути вам синами вашого Отця, що на небі, Який Своему сонцю велить сходити над злими і над добрими та посилає дощ на праведних і на неправедних» (Матв. 5:44, 45).

Отець з нетерпінням очікує Другого приходу, коли викуплені увійдуть у свій вічний дім. Тоді буде зрозуміло, що даремно Бог «послав Свого Єдинородного Сина у світ, щоб ми через Нього жили» (1 Івана 4:9).

Три притчі Христа показують, наскільки сильно Бог любить грішне людство і піклується про нього (див. Луки 15). Притча про загублену вівцю навчає, що спасіння відбувається з Божої ініціативи, а не тому, що ми самі шукаємо Бога. Як пастир любить своїх овець і, ризикуючи життям, шукає тих, які загубилися, так — і навіть набагато сильніше — Бог любить кожну людину, яка заблукала.

Ця притча має також і глобальне значення: втрачена вівця символізує наш світ гріха, нікчемний атом у величезному Божому Всесвіті. Бог приніс безцінний дар, Свого Сина, щоб повернути нашу планету в небесну сім'ю. Отже, наш світ так само дорогий Йому, як і решта творіння!

Притча про загублену драхму підкреслює, як високо Бог цінує нас, грішників. А притча про блудного сина показує безмірну любов Отця, Який запрошує додому Своїх дітей. Якщо Небо радіє за одного грішника, що кається (див. Луки 15:7), то уявіть собі радість Всесвіту при Другому приході Господа.

Отець з нетерпінням очікує Другого приходу, коли викуплені увійдуть у свій вічний дім. Тоді буде зрозуміло, що даремно Бог «послав Свого Єдинородного Сина у світ, щоб ми через Нього жили» (1 Івана 4:9). Тільки незбагненна, безкорислива любов зможе пояснити, чому, навіть «будучи ворогами, ми примирилися з Богом смертю Його Сина» (Римл. 5:10). Чи можна відкинути таку любов і не пізнати Його як нашого Небесного Отця?

Шел 1993 год. Сереже, моему младшему брату, было всего семь лет, когда с ним случилось несчастье: он случайно поранил ногу, и правое колено стало отекают и сильно болят. Ему сделали операцию, но состояние долгое время не улучшалось; пришлось сделать повторную, а потом — еще одну и еще, и так семь операций. Установили диагноз — остеомиелит. «Мы не знаем, сможет ли он встать на правую ногу. Чтобы не развилось заражение, мы удалили надколенник, поэтому маловероятно, что мальчик будет ходить, если, конечно, не случится чудо».

Чудо? Звідки чекати його? Від безвиході мої батьки стали частіше відвідувати православну церкву, навчили нас, дітей, молитов, і самі молилися, як уміли. — «Господи, Хто Ти і навіщо це робиш? Скажи мені, чому це трапилося з моїм сином?» — не заспокоювалася мама. Побачивши її сльози, я побігла в сад і теж дала волю сльозам: — Боже, за що Ти нас так караєш? — кричав я до невидимого. — Невже Сергійко був поганим хлопцем?

Мені було 9 років, я вірила, що на Небі є Бог, але Він був для мене чужим. Здавалося, що Бог тільки й робить, що слідкує за усіма людьми, щоб карати їх, тому я Його боялася.

Мама майже увесь час перебувала біля сина. Звідки чекати допомоги? Якщо є Бог, то чому Він нічого не робить? Ці питання не давали спокою моєму батькові. Він шукав відповіді в багатьох книгах, але кожен автор, кожна культура обожнювала свій ідеал, на якому і ґрунтувалися їхні погляди. Східні релігії з їхніми темними чудесами і загадковими боголюдьми ніяк не могли задовольнити запити щирого шукача сенсу життя. Навчання індуїзму, Мухаммед, Крішна не тамували тієї духовної спраги, яку міг задовольнити тільки Істинний Творець людини. Батько ніде не міг знайти відповіді на запитання, доки не трапилося дещо.

— Стьопо, я тут купила одну книгу, нехай вона лежить у будинку, кажуть, вона зберігає від нещастя, — сказала мама батькові і поставила велику книгу на полицю.

Диво сталося! Після нетривалих вправ Сергій став потихеньку ставати на праву ногу і, врешті-решт, накульгуючи, почав ходити. Багато людей дивувалися: як таке можливо? Але лише через деякий час ми зрозуміли, що це і було не що інше, як диво.

— Чому я раніше про це не знав? — дивувався батько, перегортаючи нову книгу. — Щось у ній є незвичайне.

Усе частіше до нього приходило переконання, що шукати спасіння треба тут, що саме в Біблії є відповідь. І він шукав. Багато чого було незрозуміло, але батько не впадав у розпач, радів, коли відкривав для себе хоча б одну маленьку перлину. Неймовірно, але ця Книга відповідала на його

запитання! У той же час, коли він читав її, з'являлися нові запитання.

— Чому в Біблії всюди говориться про суботу? — дивувався батько. — Я ніколи раніше не чув, що субота — святий день Господній. Якщо це так, то чому ж люди його не шанують? А може, і є такі? Навряд чи! Люди все змінили, вони не люблять стабільності, тому, напевно, субота забута всіма. А якщо я спробую робити, як тут написано?

Прийнявши таке рішення, батько залишався в наступну суботу в спокої. Дружині і нам, дітям, він пояснив: «Тому що так написано в Біблії». Мати, яка звикла до непростійності свого чоловіка, не перешкоджала йому, у душі сподіваючись, що це скоро пройде. Пізніше батько перестав вживати свинину. Але ще більше він дивувався нас своїм характером, ставав добрішим. День у день глава родини ділився зі своїми домочадцями новими відкриттями.

Одного разу в місті на ринку мама познайомилася з жінкою, яка торгувала християнськими книгами. Ліля, так звали нову подругу мами, запропонувала їй літературу. Тепер кожного разу, повертаючись додому з ринку, мама привозила одну або дві книги. Вони допомагали батькові краще розуміти Біблію, тому він із задоволенням їх читав. Минуло майже два роки з тієї чудової зустрічі з Книгою книг — Біблією, але духовна спрага батька не ослабла, а, навпаки, зросла. Він не відвідував жодну церкву, тому що був переконаний, що всі помиляються. Ліля частенько запрошувала моїх батьків відвідати ту церкву, в яку ходила. Мати вже й сама почала говорити батькові:

— Ну давай хоч раз поїдемо і подивимося, яка це церква! Ліля — хороша людина, я думаю, що в її церкві всі такі.

— Надю, я вже не довіряю нікому. Люди відійшли від Джерела істини, вони все змінили, і, я думаю, тільки ті, хто дотримується біблійного погляду, живуть правильно, але я сумніваюся, що є така церква, де авторитетом є не різні перекази, а Біблія.

Мати перестала вмовляти батька, поки одного разу він сам не заговорив:

— Ти знаєш, сьогодні я проходив повз тієї церкви, куди нас запрошувала Ліля. Ця будівля не схожа на звичні церкви з куполами, але мені просто цікаво: як там про-

ходить служба? Так, ти була права, потрібно просто поїхати і подивитися, до того ж я прочитав, що богослужіння там проходять по суботах.

У найближчу суботу батьки відвідали цю церкву. Своїми першими враженнями вони поділилися з нами:

— Люди там одягнені просто, — почала мама, — навіть проповідник не відрізнявся від усіх інших.

— А найголовніше, — зазначив батько, — він постійно цитував Біблію.

Із захопленням у голосі мама продовжувала:

— Люди такі добрі й завжди усміхаються! А як гарно співає хор! Ми були наче на небесах, слухаючи його спів! Там усі один одного називають братами і сестрами. Незвично, але в той же час приємно. Уявляєте, під час перерви всі залишають сумочки та інші речі на своїх місцях, не турбуючись, що хтось їх украде!

Батьки радо ділилися з нами своїми враженнями. У той день мама довго не могла заснути: перед очима — усмінені обличчя, знову і знову чувся мелодійний спів хору. Наступної суботи вони знову поїхали до церкви. Тепер нікого не треба було вмовляти — до цієї чудової громади притягувало, як магнітом.

У той час сім'ї довелося нелегко, оскільки родичі не схвалювали наших поглядів, у школі також почалися неприємності. Але Бог на втіху послав мамі сон. Їй приснилося, ніби вона пливе на човні по тихій і чистій річці. І раптом з'явилися пороги з безліччю каменів, що перегороджують шлях.

— Як між ними проплисти? — розгубилася вона і закрила обличчя руками. — Я ж розбі'юся!

Але пройшла мить, мама розплющила очі і побачила, що все найстрашніше залишилося позаду. Попереду — спокій річки, тиха гавань і пологий берег.

Проїшовши такий дивовижний шлях навернення, ми вже не ставили запитання: «Навіщо, Господи? Навіщо Ти допустив ці переживання із Сергієм?»

Я часто згадую шлях, яким вів нас Господь, і з кожним днем все більше і більше переконуюся, як сильно Він любить нашу сім'ю! Як ніжно простягає руку спасіння до кожного, хто Його шукає!

Мудрі думки

Для того щоб, засвоїти знання, потрібно споживати їх із апетитом

(А. Франс).

Незнання — не аргумент (Спіноза).

Є книги, котрі потрібно лише скуштувати, є такі, котрі краще проковтнути, і лише деякі з них варто розжувати і перетравити (Ф. Бекон).

Дороге навчання

Молодого, нещодавно призначеного менеджера компанії IBM керівництво викликало «на килим». Ще б пак! Він здійснив операцію, через яку фірма втратила 10 мільйонів доларів. Коли співробітник зрозумів свою помилку, було вже пізно – гроші не повернути.

Зайшовши в кабінет і відчуваючи свою провину, він випалив:

— Я розумію, що ви маєте право мене звільнити, і тому, визнаючи свою провину, приймаю ваше рішення.

— Звільнити? — промовив керівник. — Ми тільки-но витратили 10 мільйонів на ваше навчання, тому не можемо дозволити собі розкидатися такими цінними кадрами. Ідіть працювати!

Прийняв чи пізнав?

Клайв Льюїс писав: «Бог створив нас подібно до того, як людина винаходить машину. Машина, створена працювати на бензині, не буде їздити ні на якому іншому паливі. Людину ж Бог створив з розрахунком на те, що енергію для свого життя вона буде черпати в Бозі. Бог — пальне, на якому, за Його задумом, може працювати людський дух. Бог Сам — та іжа, яка живить нашу душу і дух. Ніякої іншої немає ... Бог не може дати нам щастя і мир без контакту з Ним, бо без Нього щастя і мир просто не існують» (К. С. Льюїс. «Просто християнство», с. 57).

Та насправді людина так створена, що не зможе повноцінно жити без особистого щоденного близького спілкування з Богом (див. Дії 17:28). Без цього вона просто неповноцінна. Багато християн, які колись «знайшли» або «прийняли» Бога, помилково припускають, що вони тепер знають Його. Однак існує величезна різниця між прийняттям Отця і пізнанням Його.

Я приймаю і поважаю керівника своєї держави. Навіть визнаю і підкоряюся його авторитету і владі. Але це не означає, що знаю його особисто. Я не можу стверджувати, що знаю його як близького друга.

Сумно, що багато християн намагаються зі своїх офіційних взаємин з Богом мати зиск. Вони заявляють про свою вірність Його авторитету, але не мають близьких взаємин з Ним. Духовне життя таких людей мінає у внутрішньому дворі святилища, вони ніколи не намагаються пройти до Святого святих, за завісу, щоб перебувати в присутності Всемогутнього Бога.

Клайв Льюїс з дружиною Джой

Християнство сьогодні вкрай потребує нагадування, що його головна суть полягає в глибоких, постійних особистих відносинах любові між людиною і Богом.

Стормі Омартіан

Це найбільша справа на Землі, одна з найважчих і найвідповідальніших.

Вона здатна приносити величезну радість і заподіювати сильний біль.

Ніщо інше так не збагачує душу, і ніщо інше не може бути джерелом такого глибокого розчарування. Жодна зі сфер людського життя не дозволяє відчувати стільки захоплення і натхнення, якщо все гаразд, і жодна з них не приносить стільки горя у випадку невдачі.

Сила батьківської молитви

Як навчитися молитися за своїх дітей

Виховання дітей

Саме слово «виховання» викликає у дорослих найрізноманітніші емоції. Вихованню наших дітей ми віддаємо всі свої сили. Коли нам здається, що ми вже досягли успіху, новий етап життя наших дітей приносить нам нові проблеми. Часом плавання у цьому бурхливому морі проходить досить спокійно, а іноді нас наздоганяють бурі, і хвилі накривають з головою. Часом нас охоплює відчай, і ми вже готові здатися: нехай хвиля поглине нас. Однак я хочу вас підбадьорити. Ми зовсім не повинні віддаватися волі стихій. Життя наших дітей не повинно залежати від випадку.

Не потрібно нервово ходити по кімнаті, тремтячи від страху перед «сюрпризами», які можуть зробити нам наші діти. Ми не повинні боятися наближення того чи іншого етапу в житті дитини, коли нам здається, що за кожним поворотом на неї чатує небезпека. Хоч ми і не можемо бути доскональними батьками, у наших силах почати змінювати життя своїх дітей на краще просто зараз. Немає значення, скільки років дитині: тридцятирічний син, який пережив три розлучення (і всі три трапилися з вини його згубної звички до спиртного), потребує молитви не менше, ніж дитина трьох днів від народження, яка, на нашу думку, є досконалою. Скільки б не було років дітям, наші молитви приносять їм тільки добро. Сенс молитви полягає не в тому, щоб спробувати змінити життя дітей власними силами, а в тому, щоб звернутися до Батька всіх часів — нашого Небесного Отця. Таким чином, просуючись уперед крок за кроком, навчаючись турбуватися про своїх дітей, ми повинні зуміти у своїх молитвах розповісти Богу про кожну дрібницю їхнього життя. У цьому прихована величезна сила, можливості якої людина не в змозі навіть уявити. Тому не слід недооцінювати силу батьківської молитви.

На жаль, мої батьки не були взірцем для наслідування. З часом я зрозуміла, що ми часто копіюємо поведінку своїх батьків і повторюємо їхні помилки, свідками яких колись були. Іноді у хвилини слабкості картини дитинства несподівано спалахують у нашій пам'яті яскравим світлом ще раніше, ніж ми усвідомлюємо, що відбувається, і зможемо з цим впоратися. У такі моменти ми вимовляємо слова, які здатні за-

вдати болю нашим дітям. Це посилює ще й почуття провини перед дітьми, яке вкорінюється в нас і розростається потім до жахливих розмірів. На щастя, у мене була людина, яка допомогла мені подолати ці труднощі. Завдяки цій підтримці я змогла вирішити проблему, не заподіявши шкоди своїй дитині. Проте не всі батьки виходять переможцями з подібної ситуації.

Спочатку я вважала себе поганою матір'ю, тому дуже нервувала і переживала після народження першої дитини. Я боялася травмувати її так само, як мене травмувало спілкування з моєю матір'ю. Перечитала всі наявні у нас вдома книги на тему виховання і намагалася не пропустити жодного семінару з виховання дітей. Прагнула засвоїти всю корисну інформацію, але цього виявилось недостатньо. Мною опанував страх за духовний, емоційний і розумовий розвиток мого сина, але найбільше мене сковувала жах перед тим, що могло з ним трапитися. Його могли викрасти, він міг потонути, потрапити в аварію і сильно покалічитися, він міг захворіти, його могли спокусити, він міг стати жертвою насильства або просто померти. Страх за майбутнє сина паралізував мене. Як я не намагалася стримати материнську тривогу, все одно будь-яка стаття в журналі, будь-яка телевізійна новина про скоєні злочини вселяли ще більший страх за мою дитину. Одного разу в розпачі я почала благати: «Господи, я більше не витримаю! Я не можу двадцять чотири години на добу охороняти сина. Я хочу знайти душевний спокій. Що мені робити?» Ми з чоловіком повністю довірилися Богу, бо тільки Він міг подбати про виховання нашого сина. Необхідно було молитися за всі сфери життя Крістофера. Усвідомивши це, я зрозуміла: якщо мене починав мучити страх за сина, то це Святий Дух звертав мою увагу на певну проблему Крістофера, про яку треба було молитися. І коли я молилася про неї і віддавала свого сина в руки Божі, Він звільняв мене від цієї конкретної проблеми. Однак це не означало, що більше я вже ніколи не молилася про цю потребу, просто цей тягар на якийсь час знімався з моїх плечей. Але як тільки ця проблема виникала знову, я починала про неї молитися. Господь не обіцяв мені, що з моїм сином ніколи не станеться нічого поганого, — просто моя молитва вивільняла Божу силу, яка починала діяти

в житті Крістофера і захищати його, і тоді я знаходила спокій.

Я також зрозуміла, що не повинна в молитві за дитину просити Господа виконати мої егоїстичні бажання, щоб не розчаруватися. Багатьом, напевно, знайома молитва: «Господи, я благаю Тебе про те, щоб Крістофер, коли виросте, одружився на доньці наших хороших друзів» (було б зовсім непогано поріднитися з її батьками). Або: «О Господи, зроби так, щоб Аманду тепло зустріли в цій школі» (мені від цього було б спокійніше). Зрозуміло, ми нізащо не вимовили б ці таємні думки вголос, але вони залишаються в нашій підсвідомості і продовжують впливати на нас, змушуючи диктувати Богу свої бажання. Тому я обрала інший варіант молитви: «Господи, навчи мене молитися за дитину. Навчи мене виховувати її згідно з Твоїми Заповідями, і нехай Твоя воля виповнюється в її житті». Коли через чотири з половиною роки народилася моя дочка Аманда, я вже була навчена Богом молитися за дитину, не підміняючи її потреби своїми бажаннями. Протягом наступних дванадцяти років Бог відповідав на мої молитви найдивовижнішим чином.

Ми з чоловіком відчуваємо, що Бог піклується про наших дітей, а вони з радістю визнають і шанують Його, бо коли батьки моляться за своїх дітей, Божя сила входить у їхнє життя.

Що таке молитва і як вона діє?

Молитва — це не просто список ваших прохань до Бога. Молитва припускає, що ви визнаєте присутність Бога у вашому житті і шукаєте Його керівництва. Молитва впливає не тільки на нас, а й на тих, за кого ми молимося. Молячись за своїх дітей, ми просимо Бога увійти в їхнє життя, стати його частиною і діяти їм на добро. Однак це не означає, що відповідь завжди приходить негайно. Іноді доводиться чекати протягом декількох днів, тижнів, місяців і навіть років. Але наші молитви ніколи не бувають марними. Якщо ми молимося, щось обов'язково змінюється, помічаємо ми це чи ні. Біблія говорить: «Бо має велику силу ревна молитва праведника» (Якова 5:16). Усе, що має статися в нашому житті і в житті наших дітей, відбувається тільки з Божої волі і внаслідок дії Його сили. Молячись, ми відчиняємо двері для Бога і Його сили та запрошуємо увійти в наше життя.

Християнство — не тільки вера в Бога, но и вера в человека, в возможность раскрытия божественного в человеке (Н. А. Бердяев).

■ Олександр Богданенков

Справжнє знання

«І сказав Бог до Соломона: "За те, що... ти не жадав багатства, маєтків та слави, ані душі ворогів своїх, а також довгих днів не жадав ти, а жадав для себе мудрости та знання... то дасться тобі мудрість та знання, а багатство, і маєтки та славу Я дам тобі такі, яких не було між царями перед тобою, і по тобі не буде таких!"»

(2 Хронік 1:11, 12)

Пам'ятаю, як я, звичайний радянський школяр, одягнений у випрасувану білу сорочку й синій костюм, з нетерпінням чекав першого вересня. Пам'ятаю радість перемог на шкільних олімпіадах і гіркоту невивчених уроків, позначену чорнилом учителя на сторінках мого щоденника. Пам'ятаю болісний вибір майбутньої професії, батьківські вмовляння й настанови класного керівника. Пам'ятаю, як одержав диплом державного зразка, який авторитетно повідомляв, що я плиточник-лицювальник третього розряду. Пам'ятаю той глибокий слід, який залишив перший робочий день у моїй пам'яті. Мій дебют у ролі молодого фахівця дав мені неймовірний урок, у порівнянні з яким більшість аудиторних занять – це пил, витрушений із книг у порожній череп. Лише за вісім робочих годин я усвідомив, що 95% того, що я вивчав, мені ніколи не знадобиться! Життя виявилося зовсім не схожим на те, яким воно здавалося за шкільною партою!

Чому так трапилося, що теорія й практика в моєму житті виявилися більш схожими на заклятих ворогів, ніж на щирих друзів? Чому те, що я так довго пізнавав з підручників, чув від викладачів, і те, що я пізнав на досвіді, було схожим на паралельні прямі, які хоч і рухаються в одному напрямку, однак ніколи не перетинаються? Лише через багато років я зрозумів, що знання, яке викладали нам у школі, і знання, яким його створив Бог, – це різні речі. Давайте розглянемо це на прикладі.

Чи знаєте ви, що таке авокадо? Щось чули? Пригадуєте? Можливо, бачили у вітрині магазину або на прилавку базару? Авокадо – це заморський чудо-фрукт зеленого кольору, за формою чимось нагадує нашу грушу. Але чи можна назвати таке знання реальним?

А чи знаєте ви генерального директора вашого підприємства? Ну, як же не знати, кожний від двірника до головного інженера знає Михайла Яковича! Ні, ну а особисто ви знаєте головну особу вашої фірми? Час від часу бачите, обмінюєтеся стандартними фразами, навіть кілька разів віталися за руку. Чи знаєте ви, що в нього двоє дітей, а дружина працює завучем у школі. І ви думаєте, що якщо ви знаєте все це, то ви знаєте вашого директора? Можливо, з вашого боку володіння цією інформацією видається справжнім знанням, однак Святе Письмо стверджує протилежне.

У Біблії є чудові слова, що закликають пізнати Господа: «Скуштуйте й побачте, який добрий Господь!» (Псал. 33:9). Знання Бога не рівнозначне володінню певною інформацією про Нього. Знання Бога й знання про Бога – це різні речі. Слово Боже говорить, що справжнє знання приходить через пізнання предмета на практиці, через ак-

тивну взаємодію, через «куштування». Цю закономірність без особливих зусиль можна побачити в Божому застереженні, сказаному Адаму в Едемському саду: «Але з дерева знання добра й зла — не їж від нього, бо в день їди твоєї від нього ти напевно помреш!» (Бут. 2:17). Перша сімейна пара могла б детально вивчити дерево пізнання добра й зла, давши у своїй науковій дисертації докладну класифікацію цієї рослини. Можна було визначити відділ, клас, сімейство, рід і вид цього дерева й висунути гіпотезу щодо смертельної отрути, яка, можливо, міститься в плодах рослини. Однак якою б якісною не була виконана робота, вона не могла бути зарахована як справжнє знання. Справжнє знання вимагає проникнення всередину, а не ходіння навколо, воно більше говорить про досвід, ніж про інтелектуальне пізнання.

Однак правда полягає в тому, що нам не вдасться пізнати Господа доти, доки ми не впустимо Його в усі сфери нашого життя. Бог залишиться для нас привабливою теорією, доки ми не зробимо Його Господарем у домі свого серця.

Ми приходимо в цей світ, орієнтовані на справжнє знання. Подивіться, як дитина пізнає навколишнє середовище. Вона всюди лазить, до всього торкається, тягне до рота – вона пізнає світ за допомогою активної взаємодії з ним. Ви можете запросити тисячу найкращих професорів, щоб вони прочитали лекції про гречану кашу, однак таке знання нічого не дасть вашій дитині. Щоб зрозуміти, що таке гречка, потрібно просто кілька разів скуштувати її!

У відомих гумористичних оповіданнях для дітей «Розумна собачка Соня» Андрія Усачова є одна цікава історія. Прониклива собачка з солідним багажем спостережень за людським життям була змучена суперечливим укладом людського життя. «Дуже дивні ці люди, – думала вона. – Картоплю кої борщ, чи кашу їдять багато, а різні смачні речі, наприклад, ковбаску, варення або шоколадні цукерки, – трішки. Це не правильно, – думала розумна собачка Соня. – Правильно, це коли навпаки: смачного – багато, а несмачного – трішки». Справді дивний народ – замість того щоб у велику тарілку масла класти трішки каші, вони все роблять навпаки – кладуть малесенький шматочок масла у величезну тарілку каші. Ну, як вони не розуміють, що кашу маслом не зіпсуєш? І ось собачка Соня одного разу помітила, як її господар «діставав гірчицю, зовсім трішечки – на самому кінчику ножа, потім обережно намазував на хліб – і, замружившись, підносив до рота». Вихо-

дячи зі своєї теорії, собачка вирішила, що гірчиця має бути найсмачнішою на світі, якщо її їдять такими малюсінкими порціями. Що ж, цілком переконливо, але, мабуть, справжнє знання прийшло до Соні трохи пізніше. «Соня дістала з холодильника зелену баночку, відкрутила кришку і, зачерпнувши повну ложку гірчиці, рішуче всунула її до рота. – А-а-а, – замружившись, сказала Соня. І відразу відчула, що проковтнула їжака, отруйну змію й гарячу праску водночас...». Як не дивно, але теорія Соні докорінно розійшлася з її новим досвідом, знання прийшло до собачки не в ході її спостережень і не після прочитання етикетки, наклеєної на баночці. Соня дізналася, чим є гірчиця, коли скуштувала цей продукт.

Знаходячись неподалік від дерева пізнання добра й зла, Єва побачила, «що дерево добре на їжу, і принаде для очей, і пожадане», однак усе це ще не було знанням. Знання було отримане лише після того, як вона «взяла з його плоду, та й з'їла» (Бут. 3:6). Знання прийшло до людей, котрі згрішили, у вигляді сорому, провини, страху, самовиправдання й уникнення від відповідальності. Настільки гіркими насправді виявилися солодкі на смак плоди.

Заповнюючи свою голову інформацією про речі, людей або навіть про Бога, нам здається, що ми знаходимо дороге цінне знання, але це знання нагадує збір вершків, у той час як корінці залишаються недоторканими. Ми думаємо, що познайомилися з Богом, прочитавши про Нього кілька книг, послухавши багато проповідей і переглянувши велику кількість християнських фільмів. Однак правда полягає в тому, що нам не вдасться пізнати Господа доти, доки ми не впустимо Його в усі сфери нашого життя. Бог залишиться для нас привабливою теорією, доки ми не зробимо Його Господарем у домі свого серця.

Багато християн дуже люблять книги, в яких описуються вражаючі досвіди чудового зцілення й Божого керівництва. Такі історії, якими б об'ємними не були, як правило, прочитуються дуже швидко. Однак читання книги й життя – різні речі. Навряд чи хтось би наважився пережити жахи онкологічного захворювання, щоб краще зрозуміти Божу любов до тих, хто страждає. Або погодився пройти пекло концтаборів, щоб відатися, який близький Господь до приречених на смерть. Читати історії про чудеса безпечніше, ніж пережити їх на досвіді власного життя! Але ж справжнє пізнання Бога неможливе поза таким досвідом. Та й людина, як співається у відомій пісні Володимира Висоцького, у горах пізнається значно краще, ніж на рівнині.

Саме тому Біблія закликає нас стати головними діючими особами нашої з Богом історії: «Скуштуйте й побачте, який добрий Господь!» (Псал. 34:9).

ДІЙСНІСТЬ

При дорозі стояв стовбур засохлого дерева. Вночі пройшов повз нього злодій і злякався: він подумав, що це стоїть, чекаючи на нього, міліціонер. Пройшов закоханий юнак, і серце його радісно затріпотіло: він подумав, що це його кохана. Дитина, налякана страшними казками, побачивши дерево, розплакалася: подумала, що це привид. Але у всіх випадках дерево було тільки деревом.

Ми бачимо світ таким, які ми є самі.

ЩАСТЯ В ГОСПОДІ

«Ти блаженний, Ізраїлю! Який інший народ, якого спасає Господь, як тебе? Він Щит домоги твоєї, і Меч Він твоєї величності. І будуть твої вороги при тобі упокорюватись, а ти по висотах їх будеш ступати»

(П. Зак. 33:29).

Це заключні слова останнього благословення, проголошеного Мойсеєм перед тим, як зійти на гору Нево й померти. Слова «щасливий» і «блаженний» — синоніми. З чого складається щастя? Не секрет, що кожний на землі шукає щастя. Доктор Альберт Швейцер, відомий священик, філософ, лікар, місіонер і знавець музики, дав коротке, але правильне визначення щастя. «Щастя, — сказав він, — не що інше, як хороше здоров'я і погана пам'ять». Коли ми вперше почули це визначення, то подумали, що ми, мабуть, найщасливіша пара на Землі, бо в обох було добре здоров'я і не дуже добра пам'ять — особливо на імена!

Життя нелегке, і чим старшими ми стаємо, тим важче жити, принаймні для деякого. Один відомий проповідник був настільки переконаний, що люди, старші 50 років, мають значно більше проблем, що заявив: був би він президентом Сполучених Штатів Америки, то дав би кожній людині, якій за 50 років і яка не потрапила у в'язницю, медаль «Пурпурне серце» (медаль за поранення в ході бойових дій). Звичайно, це крайня позиція, тому що чудовий вік — 50 років — або благородний — близько 60 — може стати найкращим віком у нашому житті!

Коли в історичний червневий день 1815 року закінчилася битва при Ватерлоо, британські офіцери хотіли зрозуміти, що ж відбулося. Вони розпитували безліч солдатів, які брали участь у вирішальній битві проти Наполеона. Один піхотинець сказав: «Не запитуйте мене, адже я нічого не знаю, оскільки цілий день ішов болотом, а на мене наскакував кожний мерзотник, в якого був кінь».

Так відбувається і з більшістю з нас. Життя — це реальна земна битва в болоті! Навколо нас може відбуватися велике, хоч ми можемо не усвідомлювати цього. У цій теперішній битві ми можемо не здобути слави, але це неважливо. Ми блаженні і щасливі, адже Господь любить нас. Він урятував нас, і ми зробили свій внесок у Його остаточну і повну перемогу. Він — наш рятівний щит і могутній меч.

Відчути себе щасливим можна тоді, коли ділишся щастям з іншими. Розкажіть про ваше щастя в Господі. Ви будете приємно здивовані: розповідаючи, відчуєте ще більше радості, ніж раніше.

Заочна біблійна школа Дорогий друже!

Твоїм вірним помічником під час вивчення Біблії можуть стати заочні біблійні курси (ЗБК). Уроки цих курсів допоможуть отримати відповіді на найрізноманітніші запитання.

Ми пропонуємо такі курси:

- «Нове життя» (серія уроків для вивчення основних біблійних істин)
- «Сила відродження» (поглиблений біблійний курс)
- «Небесна перлинка» (курс для дітей 6-10 років)
- «Таємниці пророцтв Даниїла» (уроки з вивчення книги Даниїла)
- «10 запитань до Бога» (уроки для молоді)
- «Формула життя» (уроки для підлітків та молоді) рос. мовою
- «Когда любовь возвращается домой» (курс з вивчення психології сімейного життя) рос. мовою
- Ви маєте можливість отримувати уроки як українською, так і російською мовою.

Заяви надсилайте
за адресою:
03071, Київ-71, а/с 36,
Заочні біблійні курси

Християнський радіотелецентр «ГОЛОС НАДІЇ»

Слухайте нас на Першій програмі
Українського радіо:

Субота 17:30-17:45
Неділя 08:55-09:00;

Другій програмі Українського радіо
«Промінь» (FM 105):

Понеділок 11:55-12:00
Вівторок 18:15-18:30

04071, Київ-71, а/с 36,
«Голос Надії»

НУ ... МАЙЖЕ

«Майже». Жахливе слово
в будь-якій мові.

«Майже» належить до одного синонімічного ряду з «приблизно», «наступного разу», «якби тільки» і «близко». Це слово стосується втрачених можливостей, невдалих спроб і невміло використаних ситуацій. «Майже» — це лише подяка в наказі, це гра в дублюючому складі, це лава для запасних, це друге місце в змаганні, це підгоріла випічка.

«Майже» — це те, що пройшло повз: щойно закінчився розпродаж, майже окупилася ризикована справа. Майже ....

Скільки людей ви
знаєте, чиї претензії на сла-
ву зосереджені в «майже»?

• Я вам коли-небудь розповідав, як мене майже вибрали підприємцем року?

• Кажуть, що він майже потрапив у вищу лігу.

• Я зловив сома, який був більшим за мене! Ну ... майже більшим....

Скільки живуть люди, стільки ж існує «майже». Люди майже виграли битву, майже підкорили вершину, майже зробили відкриття.

Одне з найбільш знаменитих «майже» в Біблії сталося з Пилатом. Так, він втратив те, що було більш значущим, ніж велика риба або перший приз.

Він майже вчинив найбільший в історії акт милосердя. Він майже звільнив Сина Божого, майже вирішив виправдати Христа, майже дізнався, Хто є Істина! У нього була влада. У нього була можливість вибору. Він носив перстень з печаткою. Право звільнити Сина Божого було в його руках ... і він зробив це .... майже.

Майже! Як
часто ці п'ять
букв ведуть нас
до відчаю?

«Йому майже вдалося...»
«Вона майже погодилася залишитися з ним».

«Вони майже домовилися розпочати все знову».

«Ми майже виконали цю роботу».

«Він майже став християнином».

Що робить «майже» таким
могутнім словом? Чому між
«він майже» і «він зробив»
існує така глибока прірва?

Пилат зрозумів, що позиція «майже» є згубною. До того ж Пилат дізнався, що немає пекла страшнішого, ніж пекло докорів сумління. Мий руки хоч тисячу разів, але це не звільнить тебе від провини втраченої можливості. Пробачити собі те, що ти міг би зробити, — це одне. Спробувати пробачити собі те, що ти міг би зробити, але не зробив, — це зовсім інше.

Ісус знав це від самого початку. Для нашого щастя Він вимагав і вимагає абсолютної покори. У Його проповідях ніколи не було місця для «майже». Ви або з Ним, або проти Нього. З Ісусом «приблизно» має стати «точно». «Іноді» має стати «завжди». «Якби тільки» має стати «незважаючи на». «Наступного разу» має стати «цього разу».

Ні, в Ісуса ніколи не було місця для «майже», та й зараз немає.

Можливо, «майже» і грає десь важливу роль, але в питанні спасіння «майже» — це все одно що «ніколи».

«Счастье не в том, чтобы делать всегда, что хочешь,
а чтобы всегда хотеть того, что делаешь»

(Л.Н.Толстой)

А ЯКЩО СПРАВДІ ТАК... Щастя всупереч усьому

З **25 лютого по 17 березня 2012** року пряма трансляція з Криворізького Духовного центру циклу духовно-пізнавальних лекцій під назвою «А якщо дійсно так» на супутниковому телеканалі «Надія».

Разом з вами ми звернемо увагу на ті грані щастя, які сьогодні виявилися незаслужено забутими. Ви зможете ще раз переосмислити минуле, належним чином оцінити сучасність і з упевненістю дивитися в майбутнє.

Програму проводить магістр теології **Віктор Алексеєнко**. Ви зможете дізнатися, як здобути щастя, знайти відповіді не тільки на запитання: **«Що? Де? Коли?»**, але й на більш практичні: **«Як? Чому? А якщо...?»**

«Найти смысл жизни – это счастье, обрести счастье – это смысл жизни» (Владимир Колечицкий)

Великий зал Духовного центру
вул. Отто Брозівського, 44
тел. 404-67-53, 096-364-43-43, 063-392-51-65

Телеканал «Надія» у прямому ефірі
з 25.02 по 17.03 о 16:00 та 18:00
тел. 0-800-50-157-80 – Дзвінки зі стаціонарних телефонів безкоштовні

Щомісячна газета «Вічний Скарб»
Видавець – християнське видавництво «Джерело життя»

Відповідальний за випуск: директор видавництва «Джерело життя» Василь Джулай
Головний редактор видавництва: Лариса Качмар
Відповідальний редактор: Євген Кучерявенко
Над номером працювали: Віліна Меркулова, Яна Хорошун
Відповідальна за друк: Тамара Грицюк
Коректори: Світлана Романчук, Ганна Борисовська, Інна Джердж
Дизайн та верстка: Юлія Смаль
Наклад: 100 000 прим.
Адреса: 04107, м. Київ, вул. Лук'янівська, 9/10-А
e-mail: dzherelo@ukr.net; тел.: (044) 428-84-38

Якщо Ви бажаєте пожертвувати кошти на розвиток газети, то можете це зробити через банк.

Наші реквізити:
Ідентифікаційний код:
ЄДРПОУ 19350731
Адреса: 04071, м. Київ,
вул. Лук'янівська, 9/10А
Рахунок: 26006149457
МФО 380805
Найменування банку
«РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ» у м. Києві

Редакція залишає за собою право друкувати матеріали в дискусійному порядку, не поділяючи поглядів автора, а також право редагувати і скорочувати тексти. Рукописи не рецензуються і не повертаються. Оголошення, реклама та листи дописувачів друкуються мовою оригіналу. Листування ведеться лише на сторінках газети. Відповідальність за зміст статей несе автор.

Свідчення про державну реєстрацію
Серія КВ №8176 від 03.12.2003

